

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
TIMO SAKARI LAITINEN	Telia Tunnistus	24.02.2022 14:17:01 UTC+02:00
SANNA PAANUKOSKI	Telia Tunnistus	24.02.2022 14:20:36 UTC+02:00
PEKKA ARVI HAUTALA	Telia Tunnistus	24.02.2022 14:21:03 UTC+02:00
MAARET JOHANNA IKÄHEIMO	Telia Tunnistus	24.02.2022 14:19:04 UTC+02:00
SIMO RUNDGREN	Telia Tunnistus	25.02.2022 14:31:02 UTC+02:00
JUSSI SAUKKONEN	Telia Tunnistus	24.02.2022 14:26:33 UTC+02:00
ISMO JUHA PETTERI TIAINEN	Telia Tunnistus	24.02.2022 14:24:12 UTC+02:00
LIISA HELENA TYRVÄINEN	Telia Tunnistus	24.02.2022 14:27:22 UTC+02:00
Jansson Henrik Kristian	Telia Tunnistus	24.02.2022 14:18:00 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (49 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Metsähallitus

Julkiset hallintotehtävät

Erillistilinpäätös ja toimintakertomus

1.1.-31.12.2021

Y-tunnus 0116726-7

Kotipaikka Vantaa

Ratatie 11

01300 Vantaa

Sisällys

1 TOIMINTAKERTOMUS.....	46
1.1 Johdon katsaus.....	46
1.2 A Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	48
1.2.1 Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee tuoreen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä.....	48
1.2.2 Natura 2000 - ja luonnonsuojelualueverkoston luontoarvojen tila paranee.....	50
1.2.3 Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy.....	51
1.2.4 Metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista.....	52
1.2.5 Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle.....	53
1.2.6 Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä.....	54
1.3 B Toiminnallinen tuloksellisuus.....	55
1.3.1 Palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja vuorovaikutteisia.....	55
1.3.2 Yhteistyö sidosryhmien ja kumppanien kanssa on tärkeä osa toimintaa.....	56
1.3.3 Työn tuottavuus, tiedolla johtaminen ja asiakaspalvelu paranevat laadukkailla ja käyttäjäystävällisillä digiratkaisuilla.....	57
1.4 C Voimavarat.....	59
1.4.1 Henkilöstö on hyvinvoiva ja osaava.....	59
1.4.2 Rahoitusnäkymä ja asetetut tulostavoitteet ohjaavat ennakoivasti toiminnan mitoitusta.....	61
1.4.3 Toiminnan tuottavuus ja vaikuttavuus paranee.....	62
1.5 Kansainvälistä toimintaa koskevat tavoitteet koskien ympäristöministeriön erillisrahoitusta.....	63
2 TILINPÄÄTÖS.....	64
2.1 Tilinpäätösanalyysi.....	64
2.1.1 Tuloslaskelma.....	64
2.1.2 Tase.....	65
2.2 Taloudellisuus.....	66
2.2.1 Julkiset hallintotehtävät -yksikölle osoitettu rahoitus valtion talousarviosta.....	68
2.2.2 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus.....	69
2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot.....	78
2.3.1 Tuloslaskelma.....	78
2.3.2 Tase.....	79
2.3.3 Rahoituslaskelma.....	81
2.3.4 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	82
2.3.5 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot.....	83
2.3.6 Tasetta täydentävät liitetiedot.....	86
2.3.7 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset.....	89
Erillistilinpäätöksen allekirjoitus ja tilintarkastajan merkintä.....	91
Luettelo kirjanpitoaineistoista.....	92

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Johdon katsaus

Päähavainnot

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien, Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen, vuosi oli toiminnallisesti onnistunut, mutta jatkuneen koronapandemian takia myös poikkeuksellinen. Jo toista vuotta jatkunut pandemia on saanut ihmiset liikkeelle luontoon, mikä on näkynyt sekä retkeilyn että eränkävynnin suosion kasvuna. Kävijämäärät lisääntyivät eri puolella Suomea, ja vaikuttaa siltä, että käyntimäärät ovat nousseet pysyvästi uudelle tasolle. Helmi-ohjelman ja ns. tulevaisuusinvestointirahan turvin vähensimme luonnonsuojelualueiden korjausvelkaa ja teimme elinympäristöjen parannustöitä ennätyksellisen laajasti saavuttaen kunnianhimoisen pinta-alatavoittemme. Helmi-ohjelman osalta elinympäristöjen parantamisen pinta-alatavoite ei täysin täyttynyt, koska toteutimme elinympäristöjen parantamista merkittävässä määrin myös EU:n Life-projekteissa, joiden pinta-alaa ei lasketa Helmi-toteutukseksi. Elinympäristöjen tilan parantamista edistettiin myös Metsähallitus Metsätalous Oy:n kanssa esimerkiksi valuma-alueitasolla.

Koronapandemian aikana voimakkaasti lisääntynyt kiinnostus luontokohteisiin jatkoi kasvuaan ja piti työntekijämme kiireisinä. Vuoden 2020 alusta myönnetty korotettu kehys yhdessä korjausvelan hoitamiseen ja muihin kehityskohtiin saamamme rahoituksen kanssa on kuitenkin auttanut meitä selviämään haasteista. Pääosin asiakaspalaute on ollut myönteistä, vaikka joissakin kohteissa on koettu ruuhkia alimitoitettun tai muuten riittämättömän infrastruktuurin takia. Julkisten hallintotehtävien hallinnassa olevilla historiallisilla arvokohteilla pystyttiin erillishoiduksen turvin tekemään korjaus- ja hoitotoimenpiteitä. Erillishoito ei lyhyiden suunnittelu- ja toteutusaikojen vuoksi mahdollista kuitenkaan pitkäjänteistä työtä kohteiden kunnossapitämiseksi.

Siementen varmuusvarastointiin liittyvä Pohjois-Suomen siemenkeräys onnistui hyvin, ja yhteistyö kaikkien keräykseen osallistuneiden tahojen kanssa sujui saumattomasti.

Henkilöstönäkökulmasta kunnianhimoiset tulostavoitteet ja kasvaneet asiakasmäärät ovat lisänneet kiireen tunnetta, ja henkilöstötutkimuksessa työstä palautuminen nousi esiin yhtenä keskeisenä haasteena. Johtamisjärjestelmän selkeyttämiseksi operatiivisessa toiminnassa teimme vuoden aikana organisaatiouudistuksen Julkisten hallintotehtävien johdossa ja ohjausyksikössä. Uudistuksella pyrittiin tehostamaan isompien kokonaisuuksien johtamista ja karsimaan silloja. Samalla vakiinnutettiin ja vahvistettiin palvelumuotoilun osaamista sekä asiakaslähtöisyyden johtamista, jotka ovat myös Metsähallituksen strategian keskeisiä tavoitteita. Myös digitaalisten järjestelmien uudistamista valmisteltiin vuoden aikana.

Eräpalvelujen vastuualue organisoitui uudelleen. Kolmesta alueyksiköstä siirryttiin kahteen alueyksikköön, ja erävalvonta jätettiin yhdeksi valtakunnalliseksi tiimiksi. Eräpalvelujen digipalvelut siirtyivät osaksi julkisten hallintotehtävien digi- ja asiakkuudet -yksikköä palvelujen substanssisisällön pysyessä Eräpalveluissa. Lisäksi

erätalouspäälliköt otettiin osaksi metsästyksen ja kalastuksen kiintiöpäätösten valmisteluprosessia sekä vuosittaisten myyntiin asetettavien lupien määrän muutoksista päättämistä.

Pohjoisen Suomen kuntalaisilla on erityyppisiä säädösten turvaamia erillisoikeuksia metsästyksen, kalastukseen ja maastoliikenteeseen liittyen. Vierasmaikkakuntalaisten hirvenmetsästäjien määrä on kasvanut lähivuosina erityisesti Lapissa, mitä paikalliset metsästäjät, kunnat ja mm. Saamelaiskäräjät ovat kritisoineet. Yrittäjät ja Inarin kunta puolestaan kritisoivat Inarijärven vapalupamyynnin keskeyttämistä lupakiintiön täytyttyä kesken kesän, ensimmäistä kertaa historiassa.

Johtopäätökset

Palvelujen ja kohteiden kysyntä kasvaa vahvasti edelleen. Luontokohteiden merkitys ja positiiviset, moninaiset vaikutukset yhteiskunnassa tunnetaan entistä paremmin. Tästä on erinomaista ponnistaa tulevaisuuteen ja samalla ohjata vastuullisesti toimintaa haluttuun suuntaan. Keskeistä onnistumiselle on pysyvän rahoituksen kestävä taso, jotta voimme vastata tulevaisuuden kasvaviin kävijämääriin ja uusien kohteiden tuomiin menoihin sekä tehdä tarvittavia investointeja. Tämä on myös valtion kokonaistaloudellisen edun mukaista, kun se toteutetaan ennakoivasti ja monivuotisen suunnitelman mukaisesti. Myös historiallisten arvokohteiden ja kulttuuriperinnön pysyvän rahoituksen järjestäminen tuo pitkällä aikavälillä kustannussäästöjä valtiolle.

Tulevina vuosina toiminnan painopiste siirtyy Helmi-ohjelman työhön, kun ennen sitä alkaneita LIFE-projekteja loppuu. Helmi-ohjelman jatkorahoitus onkin keskeistä, kuten myös nyt ohjelmaan liittyvän, valmistelussa olevan SNaP LIFE -projektin toteutuminen. Elinympäristöjen tilan parantamiseen liittyviä töitä Metsähallituksen vastuualueiden välillä kehitetään, tiivistetään ja vakiinnutetaan. Lisärahoitusta erävalvontaan haetaan edelleen toimintaympäristön asettaessa kasvavaa painetta valvonnan lisäämiseksi. Erityisesti metsästyksen ekologiseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen kestävyysliittävää viestintää ja vuoropuhelua lisätään.

Tulevana vuonna panostetaan henkilöstön palautumiseen ja hyvinvoinnin varmistamiseen muun muassa koko henkilöstölle suunnatun työkykykartoituksen avulla.

1.2 A Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Seuraavassa on arvio mittareittain siitä, miten vaikuttavuustavoitteittain vuodelle 2021 asetetut tulostavoitteet on saavutettu. Arvioinnissa on käytetty valtion tulostietojärjestelmän (Netra) arvosana-asteikkoa ja alla olevaa värikoodistoa.

1 = Tavoitteesta on luovuttu

2 = Tavoite ei ole toteutunut

3 = Tavoite on toteutunut osittain

4 = Tavoite on saavutettu

5 = Tavoite on ylitetty

Mittarien kuvaukset ovat pyynnöstä saatavissa julkisten hallintehtävien yksikön sisäisistä tietojärjestelmistä.

1.2.1 Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee tuoreen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Netra 1-5 2021
Helmi-ohjelmaan sisältyvä soiden ennallistaminen ja perinnebiotooppien kunnostus, osuus hallituskauden tavoitteesta (yhteensä 14 000 ha), %	*	*	14	45	41	3
Elinympäristöjen tilan parantaminen, ennallistamisen ja hoidon (pl. perinnebiotooppien jatkuva hoito) pinta-ala, ha	1 360	1 243	4 568	7 000	8 132	5

*Mittari ei ollut vielä käytössä vuosina 2018–2019

Vahvuudet

Elinympäristöjen tilan parantamistoimia toteutettiin historian suurimmalla pinta-alalla ja kunnianhimoinen vuositavoite ylitettiin. Toimenpiteistä 93 % toteutettiin valtion suojelualueilla ja loput yksityisillä suojelualueilla. Soiden ennallistamisesta noin kolmasosa toteutettiin Life-projekteissa ja loput osana Helmi-elinympäristöohjelmaa. Helmi-ohjelman myötä purettiin metsäisten elinympäristöjen luonnonhoitovelkaa ja hoidettiin myös pienialaisia, monimuotoisuudeltaan erittäin arvokkaita kohteita kuten lehtoja ja jalopuita. Merielinympäristöjen tilan parantamisessa toimittiin kokeilevasti ja ennakkoluulottomasti. Vedenalaisen luonnon ennallistamisia pilotoitiin onnistuneesti ja menetelmistä opittiin paljon. Arvokkaiden lintuvesien

kunnostustoimia tehostettiin Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen tiivistyneellä yhteistyöllä mm. haitallisten vieraspetojen pyynnin myötä. Uusia perinnebiotooppeja saatiin peruskunnostuksen myötä jatkuvaan hoitoon ja useita jo hoidossa olevien laitumien laajennuksia toteutettiin ja kohteiden hoidon laatua parannettiin täydennyskunnostuksilla. Myös LIFE-projekteissa toteutettiin mittavia toimenpiteitä.

Helmi-ohjelman toimeenpanoon lisättiin kymmeniä henkilöitä inventointiin, suunnitteluun ja työnjohtoon. Toiminnan volyymien nosto edellytti myös erilaisten inventointi-, tietojärjestelmien käyttö- ja suunnittelukoulutusten järjestämistä. Koulutuksiin osallistui myös ELY-keskusten henkilöitä. SAKTI-tietojärjestelmää kehitettiin palvelemaan entistä paremmin Helmi-ohjelman tarpeita sekä Luontopalveluissa että ELY-keskuksissa. Lajistokartoitukset kohdistettiin ensisijaisesti kaikkein uhanalaisimpiin lajeihin. LajiGIS-tietojärjestelmään tallennettiin yli 200 000 lajihavaintoa, joista uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien havaintoja yli 30 000 kpl. Tutkimusyhteistyötä laajennettiin esimerkiksi soiden ennallistamisseurannoissa.

Heikkoudet

Vaikka luonnonhoidon kokonaistoteumat ovat ennätyksellisen suuria, ei Helmi-ohjelman soiden ennallistamisen ja perinnebiotooppien kunnostuksen vuositavoitetta täysin saavutettu. Yksi syy tähän on, että merkittävä osa vakinaisesta työpanoksesta kohdennettiin aikataulultaan sidottujen, ennen Helmi-ohjelmaa käynnistyneiden LIFE-projektikohteiden toteutukseen. Lisäksi yksityisillä suojelualueilla puunmyyntitulojen omistajuuden periaatteisiin liittyvien epäselvyyksien takia suokohteita jouduttiin jättämään toteuttamatta ainakin toistaiseksi. Lauhat ja roudattomat talvet aiheuttavat edelleen epävarmuutta soiden ennallistamiskohteiden puunkorjuussa. Viivästystä on paikoin aiheuttanut myös se, että kaikkea korjattavaa puuta ei saatu sovitun mukaisesti toimitettua Metsähallitus Metsätalous Oy:n kautta. Tämä on seurausta mm. valtion monikäyttömetsien myrskytuhokohteiden aiheuttamista muutoksista puunkorjuussa. Toteutusvolyymin lisääntyessä mukaan tuli uusia urakoitsijoita, joilla työtapoihin perehtymiseen kului luonnollisesti aikaa eikä kaikkia kohteita siksi ehditty tehdä. Perinnebiotooppien hoidon huolena on laiduneläinten riittävyys maatilojen määrän vähentyessä. Pienvesien kunnostuksen suunnittelun pullonkaulana oli suunnitteluvarannon puute. Kaikilla alueilla inventointiin kuitenkin pienvesiä tilanteen korjaamiseksi ja toteutusta saadaan kiihdytettyä tulevaisuudessa. Luontotyyppi-inventointien ja lajistokartoitusten toteuttaminen ostopalveluina on edelleen haastavaa, sillä työmarkkinoilla on vain vähän tekijöitä.

Johtopäätökset

Vuoteen 2030 ulottuvan Helmi-toteutusohjelman laatiminen tuottaa pitkäjänteisen näkymän vuositavoitteisiin ja niiden jyvittymiseen ja edistää tavoitteiden johdonmukaista toteuttamista. Helmi-ohjelman toteutuksen kaksi ensimmäistä vuotta ovat olleet rekrytoitujen määräaikaisten henkilöiden oppivuosia. Pitkäjänteisen koulutuksen ja kokemuksen kertymisen myötä riveissämme on nyt strategisen tekemisemme osaavia määräaikaista asiantuntijoita, joiden avulla mittaviin tuloksiin jatkossakin on mahdollista päästä. Tiedon laadun systemaattiseen seurantaan ja parantamiseen tulee keskittyä, koska tiedon laatu tietojärjestelmissä on keskiössä paitsi toiminnan toteuttamisen, myös tiedolla johtamisen näkökulmasta. Valuma-alueprojektin toimintamalli tulisi vakiinnuttaa eri elinympäristöjen tilan parantamisessa osaksi koko Metsähallituksen normaalia toimintaa. Lisäksi tulee edelleen tiivistää Luontopalvelujen, Eräpalvelujen ja Metsähallitus Metsätalous Oy:n yhteistyötä Helmi-ohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi.

1.2.2 Natura 2000 - ja luonnonsuojelualueverkoston luontoarvojen tila paranee

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Netra 1-5 2021
Natura-alueiden (yht. 1 121 kpl) päivitettyjen tila-arviointien (NATA) lukumäärä, kpl	*	*	111	25	56	5

*Mittari ei ollut vielä käytössä vuosina 2018–2019

Vahvuudet

Suojelualueiden kiinteistönmuodostaminen eteni hyvin. Toimituksissa muodostettiin 107 ja rekisteritoimenpitein 160 suojelualuekiinteistöä. Suojelualueiden ulkorajojen maastomerkintä saatiin valmiiksi tai aloitettiin seitsemässä tärkeässä käyntikohteessa. Luonnonsuojelulain uudistamistyöhön osallistuttiin tiiviisti tavoitteena mm. alueiden hoitoon ja käytön ohjaukseen liittyvien hallinnollisten menettelyjen keventäminen. Toteutettujen Natura-alueiden päivitettyjen tila-arviointien (NATA) lisäksi saatiin valmiiksi edelliseltä vuodelta tekemättä jääneet arviot. Kaikkia keskeisiä selkeitä työprosesseja hoidetaan tietojärjestelmätuetusti (etenkin SASS- ja SATJ-tietojärjestelmät) ja niistä on laadittu yksityiskohtaiset ja ajantasaiset työkulkukuvaukset.

Heikkoudet

Pohjois-Karjalaan ja Uudellemaalle perustettiin yhteensä 270 uutta luonnonsuojelualuetta ja vuoden lopussa perustettiin Sallan kansallispuisto. Uusien säädösvalmistelupakettien valmistelu eteni kuitenkin luonnonsuojelulain valmisteluun liittyneiden kiireiden takia selvästi toivottua hitaammin. Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden päivitys eteni myös suunniteltua hitaammin, osin sen takia, että päivitys kytkeytyy tiiviisti valmisteilla olevaan luonnonsuojelulain uudistukseen. Edunvalvontatehtävien määrä ja niiden vaativuus lisääntyivät entisestään, mm. uusien luonnonsuojelualueiden sekä kaivos- ja tuulivoimaprojektien ja niihin liittyvien YVA-arviointien takia. Kasvaneen edunvalvontatyön seurauksena esimerkiksi kaikkia hoito- ja käyttösuunnitelmia ja järjestyssääntöjä ei kyetty edistämään suunnitellusti. Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten ja lupien hallintaan tarkoitetun, Metsähallitukselle yhteisen LUOTO-järjestelmän valmistuminen ja käyttöönotto siirtyivät.

Johtopäätökset

Vaikuttavuustavoitetta edistetään monilla eri keinoilla, joita ovat mm. säädösvalmistelu, kiinteistönmuodostaminen, rajojen merkintä, NATA-arvioinnit, hoidon ja käytön suunnittelu, järjestyssäännöt, luvat ja sopimukset ja edunvalvonta. Näissä tehtävissä työskentelevän henkilöstön määrä on edelleen kovin niukka, mistä aiheutuu viivästymisiä ja toiminnallisia riskejä. Säädösvalmistelun edetessä ja luonnonsuojelualueverkoston laajentuessa tämä tehtäväkokonaisuus tulee muodostumaan entistä haastavammaksi.

1.2.3 Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Netra 1-5 2021
Hyvässä ja keskinkertaisessa kunnossa olevat kulttuurihistorialliset arvokohteet, %	*	*	78	80	86	5
Kulttuurihistoriallisten arvokohteiden kuntotiedon ajantasaisuus, %	*	*	77	90	91	4

*Mittari ei ollut vielä käytössä vuosina 2018–2019

Vahvuudet

Erillisrahoituksen kohdentamana työt painottuivat kulttuurihistoriallisten arvokohteiden tarkastuksiin ja korjauksiin. Rahoitus mahdollisti sekä asiantuntijoiden palkkaamisen että ostopalveluiden käytön. 40 % kohteiden kulttuurihistoriallisen arvokohteiden kuntotiedosta päivittyi. Helmi-ohjelman luonnonhoitotöitä varten tehtiin toimenpidealueiden inventointeja sen varmistamiseksi, että töissä ei vaaranneta kohteiden arkeologisia arvoja. Rahoitus mahdollisti myös Sallan uuden kansallispuiston kulttuuriperintökohteiden inventoinnin ja eräitä arkeologisia täydennysinventointeja. Inventoinneissa tarkastettiin yhteensä runsaat 700 arkeologista kohdetta. Lain suojaamia uusia muinaisjäännöksiä kirjattiin rekisteriin 289 kappaletta.

Heikkoudet

Suuri osa töistä tehtiin erillisrahoituksilla, jotka päättyvät vuonna 2022. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden kunnostus sisältää huolellisen suunnittelun, toteutuksen ja dokumentoinnin lisäksi erilaisia lupaprosesseja, jotka pidentävät kilpailutus- ja korjausprosesseja. Erillisrahoitettavia kohteita ei tiedetä etukäteen ja siksi niiden korjauksia varten ei ollut suunnitteluvarantoa. Tämän vuoksi suunnittelu- ja toteutusketjut olivat ajallisesti hyvin tiukkoja. Työtä hankaloitti osaltaan se, että alan ammattilaisia ei ollut kaikkialla saatavissa, eikä kilpailutuksiin aina saatu tarjouksia. Ostopalveluina tehdyt arkeologisten inventointien tulokset jäivät oman henkilöstön tallennettaviksi, koska yrittäjät eivät voineet tallettaa tietoa Metsähallituksen tietojärjestelmään.

Johtopäätökset

Kulttuuriperinnölle asetetut tavoitteet saavutetaan, kun on käytössä riittävästi voimavaroja. Kansallisesti merkittävien kulttuuriperintökohteiden hoito ei voi nojata erillisrahoitukseen, sillä vastuullinen omistajuus ja resurssitehokas hoito edellyttää pitkäjänteisyyttä. Kohteiden merkittävän korjausvelan rahoitus on ratkaistava esimerkiksi Valtion kiinteistöstrategian 2030 toteutuksessa, kuten valtiovarainvaliokunta totesi mietinnössään vuoden 2022 budjetista.

Arvokkaiden kulttuuriperintökohteiden kuntotieto on saatu hyvälle tasolle. Tiedon ylläpito kuitenkin edellyttää jatkuvaa seuranta, johon nykyisillä kulttuuriperinnön hoitoon osoitetuilla voimavaroilla ei ole mahdollisuutta. Metsähallituksen tietojärjestelmien kehittäminen on tärkeää myös kulttuuriperintötiedon osalta. PAVE-tietojärjestelmän tiedot tulisi saada nykyistä avoimemmin kulttuuriperintöviranomaisten käyttöön. Yhteistyötä muiden valtion kiinteistönhaltijoiden kanssa jatketaan kulttuurihistoriallisesti

arvokkaiden kohteiden yhteisten toimintatapojen luomiseksi ja kohteiden paremman hoidon kehittämiseksi. Saamelaisten kulttuuriperintökohteiden hoitoon haetaan yhteistä näkemystä saamelaistahojen kanssa.

1.2.4 Metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Netra 1-5 2021
Metsästyksen ja kalastuksen valvonnassa suoritettut tarkastukset, joissa ei todettu rikettä, %	*	*	86	79,5	84	5
Metsästyksen ja -kalastuksen saalispalautteiden osuus lupien määrästä, %	*	*	**	19	**	**

*Mittari ei ollut vielä käytössä vuosina 2018–2019

**Kalastuksen saalispalautetietoa ei saatavilla tarvittavalla tarkkuudella

Vahvuudet

Erävalvonnan vaikuttavuus lisääntyi asiakaskontaktien sekä muiden viranomaisten kanssa tehtävän yhteisvalvonnan määrän kasvun myötä. Kalatalousalueiden toimintaan ja kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien laadintaan osallistuttiin aktiivisesti. Riista- ja kalaelinympäristökunnostuksia saatiin toteutettua lähes suunniteltu määrä. Metsästyksestä saatu saalispalautteen määrä jatkoi kasvuaan, ja mm. lyhytaikaisista kanalituluista saatiin saalispalautetta 51,6 %:lta myydyistä luvista.

Heikkoudet

Kuuman kesän vuoksi koskikalastuskohteiden lupamyyntiä ja istutuksia jouduttiin keskeyttämään vastuullisen toiminnan varmistamiseksi. Hirvenmetsästyksen sosiaalista kestävyyttä koeteltiin Lapissa, missä paikallisten metsästäjien, Lapin kansanedustajien ja joidenkin kuntien edustajien taholta ilmaistiin olevan liikaa ulkopaikkakuntalaisia metsästäjiä, joiden pyyntikulttuuri erosi paikallisten tavasta metsästä. Metsästyksen sosiaalinen kestävyys nousi esille myös saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnittelussa. Neuvottelujen tuloksena luonnonvarasuunnitelmaan saatiin kuitenkin neuvottelun osapuolia tyydyttävät kirjaukset metsästyksestä.

Johtopäätökset

Erävalvonnan suhteellinen määrä ja rikkeiden suhteellinen osuus pysyttelee vuodesta toiseen samalla tasolla, jonka määrittää käytännössä valvontaan käytettävä resurssi. Viestinnässä on huomioitava tulevana vuosina entistä vahvemmin vastuullisen kalastuksen ja metsästyksen korostaminen ja rajalliset lupakiintiöt. Hirvenmetsästyksen sosiaalisen kestävyuden edistämiseksi tehtiin jo seuraavaa vuotta koskeva muutos poistamalla vierasluvut syyskuulta.

1.2.5 Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Netra 1-5 2021
Metsästäjien ja kalastajien asiakastyytyväisyys, asteikko 1–5	*	*	3,76	3,84	3,79	3
Valtion kalastonhoitomaksu, kalenterivuositmaksun maksajien, lkm	174 342	180 486	215 983	180 000	202 108	5

*Mittari ei ollut vielä käytössä vuosina 2018–2019

Vahvuudet

Kalastonhoitomaksujen myynti on jatkunut vahvana, vaikka laskua huippuvuoteen 2020 olikin hieman. Kiinnostus erälupia kohtaan pysyi edellisvuoden tasolla. Suomalaisten eräilyinnostus on jatkunut ja paikoin jopa lisääntynyt edelleen poikkeuksellisen vuoden 2020 jälkeenkin. Uutena ilmiönä nousi esiin Lapin kalastuskohteiden lupakiintiön loppuminen. Kalastonhoitomaksujen myynti on ollut vahvaa. Asiakaspalvelun tarve on säilynyt korkeana: asiakkaat eivät enää osta niinkään lupia puhelimitse, vaan kysyvät neuvoa ja tarvitsevat opastusta. Myös asiakastyytyväisyys on parantunut. Eräpalvelut lanseerasi Kalojen vuosi 2021 kampanjan, johon myös asiakkaat osallistuivat kiitettävästi. Tavoitteena oli parantaa kalavesien hyväksi tehtävän työn tunnettavuutta.

Heikkoudet

Monipuolisten eränkäyntimahdollisuuksien tarjoaminen on koettu paikoin jo liiallisena Pohjois-Suomessa, jossa paikallisilla on lain turvaamat nautintaoikeudet. Asiaan reagoitiin syksyllä, mistä myös viestittiin avoimesti. Asiakaspalvelun resurssit ovat olleet koetuksella sesonkiaikoina.

Johtopäätökset

Yleinen kiinnostus luontoharrastuksia kohtaan näkyy edelleen metsästyksessä ja kalastuksessa, mikä korostaa Metsähallituksen kiintiöpäätösten merkitystä, jotta sosiaalinen kestävyys turvataan. Toisaalta Metsähallitukselta odotetaan riittäviä kiintiöitä, jotta luontomatkailuyrittäjien toimintaedellytykset turvataan. Lupakiintiöt asetetaan kuitenkin ekologisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyysnäkemyksen ehdoilla.

1.2.6 Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Toteuma 2021	Netra 1-5 2021
Kokonaiskäyntimäärät: Kansallispuistot ja muut yleisökohteet, milj. kpl	8,04	8,18	9,18	9,00	9,46	5
Kävijöiden rahankäytön aikaansaama paikallistalousvaikutus, milj. €	290	305	*	324	456	5

*Koronapandemian vuoksi tarkkoja aluekohtaisia arvioita ei ollut mahdollista tehdä vuonna 2020.

Vahvuudet

Korjausvelan pienentämiselle asetetut tavoitteet saavutettiin. Virkistyskäytön ja erityisesti kotimaan matkailun vahva kysyntä jatkui. Suurinta käyntimäärien kasvua tapahtui matkailukeskusten läheisyydessä, mutta asiakkaat hakeutuivat myös aiemmin vähäisemmällä kysynnällä olleille kohteille. Korkeimpien kysyntähuippujen tasaantumista havaittiin jonkin verran edelliseen vuoteen nähden. Asiakastytyväisyys pysyi korkeana niin maastossa kuin asiakaspalvelupisteissäkin. Kestävyyden seurannan menetelmää kehitettiin edelleen ja useita uusia kohteita otettiin seurannan piiriin. Käyntikohteiden vetovoimaa ja kestävyttä parannettiin laajalla projektikokonaisuudella kaikissa osissa maata. Kansallisen virkistyskäyttöstrategian laadintaan osallistuttiin vahvasti. Luonto- ja ympäristökasvatukselle laadittiin valtakunnalliset periaatteet. Luonnonsuojeluaiheiden näkyvyys media- ja someviestinnässä kasvoi. Mediaviestinnän aiheet käsittelivät kansallispuistoja ja muita retkikohteita, Retkietikettiä ja vastuullista retkeilyä sekä Helmi-ohjelmassa ja EU-projekteissa tehtyä luonnonsuojelutyötä. Retkietikettiviestintä löi läpi mediassa, matkailuyritysten ja kansalaisten keskuudessa. Luontoon.fi-verkkopalvelun käyttäjien määrä kasvoi ja Retkikartta.fi-palvelun käyttö oli korkealla tasolla. Luonnon konserttialit -tapahtumissa luonnon monimuotoisuuden esilletuonti taiteen ja tieteen keinoin onnistui erinomaisesti.

Heikkoudet

Uusista ja usein kokemattomista asiakasryhmistä aiheutui haasteita opastuksessa ja käytön ohjauksessa. Retkeilypalvelut olivat paikoin kysyntään nähden alimitoitettuja ja ruuhkautumisongelmia ilmeni. Ylläpidon työmäärien ja kustannuksien kasvua ei osattu täysin ennakoida. Matkailuyhteistyön kysynnän vaatimaan nopeaan reagointiin ei ollut kaikilla alueilla riittäviä resursseja. Valtakunnallisen rakentamistoiminnan kiivaus näkyi nousevissa hinnoissa ja palvelujen saatavuudessa. Asiakaspalvelun aukioloaikoja jouduttiin paikallisesti supistamaan koronapandemiasta johtuen, ja opastusten määrä laski. Palveluvarustuksen paikkatiedon laatutyötä jäi paljon jäljelle, vaikka työn tueksi saatiin maastotiedonkeruun sovellus. Retkietiketti-viestinnän keinovalikoima jäi tavanomaiseksi mainostoimistokumppanin käyttämisestä huolimatta, mikä heikensi uusien kohdeyleisöjen tavoittamista.

Johtopäätökset

Vahvasti kasvava kysyntä lisää edelleen painetta käytön kestävyys, palvelujen laadun ja asiakasturvallisuuden varmistamiseen sekä kumppanuuksien kehittämiseen. Nykyisiä retkeilypalveluja ja niiden ylläpitoresursseja tulee vahvistaa vastaamaan kysyntää. Asiakaskokemuksen parantamiseen on

panostettava mm. uusimman kumppani- ja asiakaskokemustutkimuksen tulosten pohjalta ja palvelumuotoilun keinoin. Ennakoinnin ja joustavien suunnittelumenetelmien merkitys virkistyskäytön ja matkailun kehittämisessä korostuu. Palvelujen mitoitusta ja resurssien kohdentaminen edellyttävät painopistetarkastelujen ja palvelutarjonnan kokonaissuunnitelmien päivittämistä valtakunnallisesti yhtenäiseen analyysiin pohjautuen. Viestinnän ja muiden luovien alojen kilpailutuksen osaamista on kehitettävä oikeiden kumppanien löytämiseksi. Projektinomaisen viestintä, kuten Retkietiketti-kampanja, on organisoitava siten, että vastuut ovat selkeät ja ajalliset resurssit riittävät. Mediaviestintää tulee kehittää siten, että paikallisen ja alueellisen näkyvyyden rinnalle saadaan keskeisimmistä teemoista merkittävää valtakunnallista näkyvyyttä.

1.3 B Toiminnallinen tuloksellisuus

1.3.1 Palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja vuorovaikutteisia

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Toteuma 2021
Luontokeskusten ja maastopalvelujen asiakastytyytyväisyys, asteikko 1–5	4,40	4,38	4,43	4,43	4,38

Vahvuudet

Palvelumuotoilun osaamista ja asiakaslähtöisyyttä vahvistettiin johtamis- ja ohjausrakenteen uudistuksella, yhteistyössä MH-konsernitasolla strategian jalkautuksessa ja luontopalvelualueilla. Digitaalisen asiakaskokemuksen ja -palvelun konseptointityö tiekarttoineen valmistuivat luoden yhteisen ymmärryksen ja tavoitetilan tulevaisuuden digiratkaisujen kehittämiseen. Kävijäseurannan menetelmien ja asiakastietojärjestelmän uudistamista jatkettiin, minkä lisäksi asiakastietojärjestelmän uudistaminen valittiin Metsähallituksen tietojärjestelmäkehittämisen pilotiksi. Yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa tehtiin trenditutkimus kansallispuistojen kahdenkymmenen viime vuoden virkistyskäytöstä. Kävijätutkimuksia tehtiin useilla alueilla ja näin saatiin arvokasta lisätietoa koronapandemian vaikutuksista luonnon virkistyskäyttöön ja luontomatkailuun. Ruuhkautuneilla käyntikohteilla nostettiin kapasiteettia esimerkiksi uusimalla ja laajentamalla pysäköintialueita, kestäväimällä reittejä sekä rakentamalla tilavampia maastopalveluja. Luontoon.fi- ja Retkikartta.fi-palvelujen käytöstä tehtiin laajat käyttäjäkyselyt luomaan pohjaa tulevaisuuden kehittämistarpeille. Käynnistettiin digitaalisen myyntikanavan toteutus. Luonnon virkistyskäytön kestävyys seuranta käynnistettiin usealla uudella kohteella ja valtakunnallisen analyysin kattavuus nousi hyvälle tasolle. Kestävyys seurannassa tehtiin lisäksi kehittämistyötä, erityisesti liittyen ekologisen kestävyys analysointiin.

Heikkoudet

Uuden asiakastietojärjestelmän toteutus on viivästynyt. Luonnon virkistyskäyttöön liittyvän tilannekuva - työkalun jatkokehittäminen ei edennyt suunnitellusti, eikä tiedolla johtamisessa päästy vielä toivottuun tasoon. Kehittämistä tämän osalta tarvitaan vielä esimerkiksi liittyen yhtenäisiin raportointeihin ja analyysihin. Luonnon virkistyskäytön painopistetarkastelun viimeistely siirtyi.

Johtopäätökset

Digitaalisen myyntikanavaudistuksen yhteydessä on tunnistettu tärkeitä yhtymäkohtia mobiilikäytön edistämiseen ja tulevan digikonseptin mukaisen sovelluksen toteuttamiseen. Asiakslähtöisyyden ja vuorovaikutteisuuden vahvistamisessa on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota kokonaisuuden hallintaan, sillä teemaan liittyy useita kehittämisaiheita. Lisäksi organisaation toimintamalleja ja sisäisiä prosesseja tulee uudistaa kehitystyön rinnalla. Tilannekuvatyökalun jatkokehitys on tärkeää, jotta tietosisältöjen analysointiin on jatkossa hyvät työkalut ja tiedolla johtaminen toimintatapana vahvistuu.

1.3.2 Yhteistyö sidosryhmien ja kumppanien kanssa on tärkeä osa toimintaa

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Toteuma 2021
Kansallisten kumppanien tyytyväisyys yhteistyöhön Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen kanssa, erittäin tyytyväisten ja melko tyytyväisten osuus, %	72	69	63	70	*

*Mittarin tulokset ovat saatavissa joka vuosi vasta maalisi-huhtikuussa, joten tulokset raportoidaan toimintakertomuksessa vasta vuoden viiveellä.

Vahvuudet

Suomen luonnon päivän toteuttaminen lujitti ja ylläpiti suhteita keskeisiin järjestötoimijoihin, organisaatioihin ja mediaan. Luonnon konserttitali -tapahtumien kautta verkostoiduttiin uudenlaisten taide- ja kulttuurivaikuttajien kanssa. Suurpeto- ja kalastusviestintää ja sidosryhmyötä toteutettiin järjestöjen ja viranomaisien kanssa. Saamelaiskäräjien ja kolttien kyläkokouksen kanssa toteutettiin maankäytön yhteissuunnittelua saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnitelman laadinnassa. Akwé: Kon - työryhmä ja ryhmälle palkattu valmistelija toimivat merkittävänä osana suunnitteluprosessia. Projektitoiminnassa valmisteltiin ja otettiin käyttöön Metsähallituksen yhteinen projektijohtamismalli SALKKU. Kaksi laajaa ja useita kumppaneita sisältävää LIFE-projektia käynnistettiin Luontopalvelujen koordinoimana ja osallistuttiin kolmeen LIFE-projektihakemukseen, joista kaksi tukee yhteistyön tiivistämistä Ruotsin lääninhallituksen kanssa. Helmi -elinympäristöohjelma on vahvistanut yhteistyötä viranomaisien ja tutkimuslaitosten kanssa entisestään. Matkailuyhteistyössä otettiin käyttöön uudistetut periaatteet ja sopimuskäytänteet. Visit Finland -yhteistyössä tuotettiin kansallispuistot ja muut kärkikohteet Travel Data Hub ja Google my Business -palveluihin. Lisäksi valmisteltiin matkailukumppanien työn tueksi sähköinen vastuullisuuden perehdytysaineisto. Kansainväliseen yhteistyöhön osallistuttiin aktiivisesti. Erityisiä painotuksia olivat Europarc-liiton konferenssi, kävijäseurannan konferenssi, maailman luonnonsuojelujärjestön IUCN:n maailmankongressi. Lisäksi osallistuttiin aktiivisesti biodiversiteetisopimuksen kansainvälisiin neuvotteluihin. Eräpalvelut valmisteli kansainvälisen yhteistyön toimintaohjelman.

Heikkoudet

Koronapandemian johdosta jouduttiin vähentämään erilaisia lähitapaamisia valtakunnallisen ja alueellisten järjestökumppanien kanssa. Tämä näkyi myös kansainvälisessä yhteistyössä, mikä tapahtui etupäässä virtuaalisesti. Etätyöskentelyssä havaittiin positiivisena näkökulmana osallistumismahdollisuuksien laajeneminen ja ajankäytön tehostuminen. Vapaaehtoistyön koordinaatio, johon kuuluu myös valtakunnallinen järjestöyhteistyö, on kärsinyt vastuuhenkilön puutteesta. Operatiivisen tason toiminnan osalta kansainvälinen yhteistyö ei ole vielä riittävän suunnitelmallisella ja pitkäjänteisellä tasolla. Saamelaiskäräjien ja kolttien kyläkokouksen kanssa tehtävä Akwé: Kon -toimintamallin mukainen hoito- ja käyttösuunnitelmien toteutumisen arviointi siirtyi, koska luonnonvarasuunnittelu työllisti osapuolia merkittävästi kuluneen vuoden aikana.

Johtopäätökset

Sidosryhmäyhteistyö on löytänyt uusia kanavia poikkeuksellisina aikoina, kun perinteiset tapaamiset on peruttu. Kumppaneiden kanssa tehtävä viestintäyhteistyö suunnitellaan nyt digitaalisilla alustoilla ja tavoitteena on kyetä entisestään laajentamaan yhdessä työskentelyä. Uudistettu ja yhtenäinen projektijohtamismalli ja kaikkia Metsähallituksen projekteja koskeva projektijärjestelmä tulee mahdollistamaan nykyistä paremmin oikeiden ja vaikuttavien projektien valinnan. Kansallisen virkistyskäyttöstrategian toteutukseen osallistuminen on jatkossa hyvin tärkeää. Helmi-ohjelma on osoittanut tutkimuslaitosyhteistyön erinomaisen vaikuttavuuden, mitä on tarpeen jatkossa hyödyntää laajemminkin. Koronapandemiasta huolimatta kansainvälinen toiminta yhteistyökumppaneiden kanssa on ollut vilkasta. Seminaarien toteuttaminen webinaareina sekä isojen konferenssien toteutuminen etänä mahdollisti henkilöstön osallistumisen laajemmin tilaisuuksiin.

1.3.3 Työn tuottavuus, tiedolla johtaminen ja asiakaspalvelu paranevat laadukkailla ja käyttäjäystävällisillä digiratkaisuilla

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Toteuma 2021
Luontotyyppi- ja lajitiedon laatu, osuus tiedosta ajantasaista, %	*	*	61	65	63

*Mittari ei ollut vielä käytössä vuosina 2018–2019

Vahvuudet

Vastuulle otettiin ja käynnistettiin koko ympäristöhallinnon uhanalaisen lajitiedon ylläpito LajiGIS-paikkatietojärjestelmässä ja kehitettiin edelleen tiedon avointa jakamista Lajitietokeskuksen kautta. Tälle tiedolle on ollut kova kysyntä: Laji.fi-palvelun kautta tehtiin LajiGIS-aineistoista yli 700 aineistopyyntöä, joista suurin osa liittyi maankäytön suunnitteluun, kuten tuulivoima-, kaivos- ja väylähankkeisiin sekä kaavoitukseen. MaastoLaPa-mobiilisovellus otettiin käyttöön, mikä sujuvoittaa erityisesti PAVE- ja LajiGIS-tietojen tallentamista ja päivitystä. SAKTI-sovellusta kehitettiin monin tavoin vastaamaan Helmi-ohjelman tarpeita koko luonnonsuojeluhallinnossa. Ajantasainen luontotieto on edellytys mm. Helmi-ohjelman toimenpidekohteiden tunnistamiselle sekä laadukkaalle suunnittelutyölle. Meritiedon kattavuus on parantunut suunnitelmallisesti lähes tavoitteen mukaisesti. Lajitiedon ajantasaisuus sekä luontotyyppitiedon

kattavuus ovat Lapissa erinomaisella tasolla, ja luontotyyppitiedon ajantasaisuutta parantava Ylä-Lapin kolmevuotinen kaukokartoitusprojekti on edennyt toisenakin vuotenaan suunnitellusti, yhteistyö Suomen ympäristökeskuksen kanssa sujunut erinomaisesti ja projekti kaikinensa lisännyt Luontopalvelujen henkilöstön osaamista kaukokartoitusmenetelmistä ja niiden hyödyntämisestä.

Luontopalvelujen digiagendatyö eteni ja laajeni Metsähallituksen yhteiseksi digiagendatyöksi luoden yhteistä suuntaa tulevaisuuteen. Loppuvuodesta käynnistyi myös yhteisen datastrategiatyön toteutus ja nämä luovat yhteistä perustaa ja kyvykkyyttä digi- ja datakehitykselle. Luontopalvelujen tietohallinnon uudistus jatkui. Johtamis- ja ohjausjärjestelmän uudistuksessa Luontopalvelujen ja Eräpalvelujen tietohallintotoiminta ja digipalvelujen kehittäminen yhdistettiin Digi- ja asiakkuudet -yksikköön. Yhdistämisessä nähdään synergiahyötyä mm. palvelukehityksen, tietojärjestelmien ja osaamisen laajan hyödyntämisen näkökulmasta.

Heikkoudet

Saatavilla olevasta lisärahoituksesta huolimatta luontotyyppitiedon kattavuus ja ajantasaisuus sekä lajitiedon ajantasaisuus Etelä-Suomen osalta eivät ole tavoitteiden mukaisia. Metsähallituksen paikkatietoon perustuvien Uljas-paikkatietojärjestelmien rooli luonnonsuojeluhallinnon yhteisenä palveluna on kasvanut mm. luonnonsuojelulain uudistusprosessin myötä, mutta samanaikaisesti Uljas-järjestelmäkokonaisuus on elinkaarensa loppupäässä, teknologia-arkkitehtuuri ei vastaa nykypäivän vaatimuksia ja nykyinen toteutusratkaisu ei mahdollista käytettävyyden parantamista tarvittavilta osin. Digitalisaatiovelkaa on kertynyt pitkältä ajalta ja sen kuominen umpeen vaatii panostuksia, perustan luomista ja kyvykkyyskehittämistä. Tiedon ajantasaisuuden, yhtenevyyden ja luotettavuuden parantaminen on laaja työmaa. Käyttäjämäärät luontokohteissa ovat kasvaneet ja käyttäjäkunta monipuolistunut, joten odotukset reaaliaikaisille ja kestävään käyttöön ohjaaville digiratkaisuille ja sisältöpalveluille karttoineen ovat lisääntyneet. Nopeat muutokset toimintaympäristössä ovat aiheuttaneet kasvavaa painetta nopealle ja reaaliaikaiselle päätöksenteolle, datan laajemmalle hyödyntämiselle, toiminnan ohjaamiselle tiedolla johtamisen lähtökohdista sekä datan avaamiselle luonnonsuojeluhallinnon ja muiden toimijoiden tarpeisiin. Nämä kaikki yhdessä vaativat laajoja panostuksia digikokonaisuuden kehittämiseen, jotta toiminta on jatkossakin tehokasta. Toteutettu johtamis- ja ohjausjärjestelmän muutos luo osaltaan perustaa tulevalle kehittämiselle, mutta aiheuttaa samalla viivästyä digiagendan edistämiseksi.

Johtopäätökset

Luontotiedon laadun riittävän hyvän tason säilyttämiseksi tulee toimia suunnitelmallisesti ja johdonmukaisesti. Helmi-ohjelman myötä uusien suojelualueiden määrä kasvaa, mikä vaatii jatkuvaa luontotiedon inventointia ja ylläpitoa. Riittävä ja laadukas tieto on edellytys myös Helmi-ohjelman mahdollisimman kustannusvaikuttavalle toteuttamiselle. Digitalisaatiokehityksen tärkeys, ymmärrys vaikutuksista ja tarve yhteiselle suunnalle on levinnyt laajasti organisaatioon digiagendan, datastrategian ja digitaalisen asiakaskokemuksen konseptin myötä. Digitalisaatiovelan osalta ymmärrys toimenpiteiden tarpeesta on kasvanut ja konkretisoitunut, mutta selvitystöitä tulee jatkaa edelleen. Johtamis- ja ohjausjärjestelmän muutos on osaltaan luonut perustaa ja lisännyt kyvykkyyttä vastata tulevaan kehitykseen, mutta osaamisen ja tarvittavien resurssien edistäminen ja kehittäminen on jatkuvaa. Odotukset yhtenäisille digitaalisille sisältö- ja karttapalveluille sekä digitaaliselle asiakaspalvelulle ovat kasvaneet luoden painetta digitaalisten ratkaisujen ja älykkäiden sekä vuorovaikutteisten palvelujen kehittämiseksi. Paikkatietoon perustuvien tietojärjestelmien seuraavan sukupolven ratkaisujen kehittäminen on merkittävä painopistealue tulevina vuosina.

1.4 C Voimavarat

1.4.1 Henkilöstö on hyvinvoiva ja osaava

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Toteuma 2021
Esihenkilötyöskentely (asteikko 1-5)		4,1	3,9	4,1	3,9
Metsähallitus työnantajana (asteikko 1-5)		3,9	3,9	4,0	4,0
Työn merkityksellisyys (asteikko 1-5)		4,1	4,1	4,1	4,2

Vahvuudet

Vuoden 2020 henkilöstötutkimuksen tulokset analysoitiin ja niiden pohjalta laadittiin paikalliset kehityssuunnitelmat toimenpide-esityksineen. Tavoitteeksi asetettiin johtamis- ja ohjausroolien kirkastaminen. Tämä tarve nousi esille myös henkilöstötutkimuksesta. Työ käynnistettiin selvitystyöllä ja se konkretisoitui yhteistoimintamenettelyn kautta tiiviimmäksi johtamis- ja ohjausmalliksi. Uutta toimintatapaa hiottiin lukuisten työpajojen kautta. Uuden toimintatavan kautta asioita johdetaan isompina kokonaisuuksina ja valtaa ja vastuuta on jaettu laajemmin organisaation sisällä. Lähtökohtana oli myös tulossopimuksen ja toiminnansuunnittelun vahvempi yhteensovittaminen läpi koko organisaation. Koronapandemian mahdollistamissa rajoissa järjestettiin tiimivalmennuksia, joissa keskityttiin mm. työhyvinvoinnin edistämiseen ja työssä jaksamiseen, yhteisen toimintatavan kirkastamiseen, arvostuksen osoittamiseen sekä yhteishengen kohottamiseen. Osaamisen kehittämisessä ja ydinosaamisten määrittelyssä päästiin liikkeelle ja työ tulee jatkumaan.

Eräpalvelujen ehdoton vahvuus on ollut hyvä työyhteisön tila ja ilmapiiri, mihin liittyy henkilöstön luottamus kollegoiden apuun ja tukeen. Myös esihenkilötyö on koettu hyväksi ja oikeudenmukaiseksi. Vuoden 2020 henkilöstötutkimuksen pohjalta asetettiin Eräpalveluille kokonaisuutena kaksi kehittämistavoitetta: työajan riittävyyden ja jaksamisen parantaminen sekä tyytyväisyys tuotettujen palvelujen laatuun sekä parempaan asiakastuntemukseen.

Eräpalvelujen asiakaspalvelu on siirtynyt lupamyynnistä yhä enemmän neuvontatyöksi. Erityisesti kalastonhoitomaksujen keräämistehtävä on luonut Eräpalvelujen asiakaspalvelusta yhä enemmän yleisen neuvontakanavan suomalaisille kalastajille. Asiakaspalvelu ruuhkautuu ja paineistuu sesonkihuippuina. Asiakkaiden määrä kasvaa ja myös asiakastyön vaativuus kasvaa. Digitaalisen myyntikanavan uudistaminen ja osaamisen kehittäminen tulevat helpottamaan tilannetta. Erilaisten palvelujärjestelmien uudistustyö edellyttivät koulutusta ja osaamisen kehittämistä ja työ jatkuu.

Koronapandemia on muuttanut työtavat ja keskinäinen vuorovaikutus jatkui lähes täysin sähköisessä maailmassa. Koronapandemian takia henkilöstö teki paljon etätöitä, mistä on pääosin hyviä kokemuksia. Etätöitä tukemaan järjestettiin muun muassa virtuaalisia kahvihetkiä ja vapaamuotoisia kokouksia, joilla huolehdittiin myös työyhteisön hyvinvoinnista.

Heikkoudet

Henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen liittyvät riskit liittyvät työn määrään, kiireen tuntuun ja näistä johtuvaan kuormittumiseen. Luontopalveluissa määräaikaisten työntekijöiden määrä oli aiempaa suurempi, mikä toi omat haasteensa työnohjaukseen ja esihenkilötyöhön. Eräpalvelujen osalta nopeasti kasvava asiakaspinta ja yhteensovittaminen loivat painetta, joka heijastui myös henkilöstötutkimuksen tuloksiin. Johtamis- ja ohjausjärjestelmän muutos aiheutti epävarmuuden tunnetta osassa henkilöstöä.

Johtopäätökset

Työmäärän jakautumiseen ja työn tekemisen tapoihin tulee kiinnittää erityistä huomiota ja hakea myös uusia keinoja tavoitteiden toimeenpanoon. Asiakasmäärät ja palvelujen kysyntä kasvoivat voimakkaasti. Kuitenkin vuodesta selvittiin hyvin ja toiminnan vaikuttavuus kasvoi merkittävästi. Saavutettujen hyötyjen perusteella jatkuvan parantamisen kulttuurin rakentamista ja edistymisen seurantaa tehostetaan tulevassa toiminnassa. Samoin henkilöstön työtyytyväisyyttä ja toiminnan kehittymistä tulee mitata useamman kerran vuodessa.

1.4.2 Rahoitusnäkökulma ja asetetut tulostavoitteet ohjaavat ennakoivasti toiminnan mitoitusta

HENKILÖSTÖN TUNNUSLUKUJEN KEHITYS 2018–2021				
	2018	2019	2020	2021
Henkilötyövuodet*				
Vakinaiset	386	379	360	386
Määräaikaiset	136	127	166	291
Yhteensä	522	506	526	677
<i>*Poissaoloja ei ole poistettu</i>				
Henkilömäärä 31.12.				
Vakinaiset	389	388	381	391
Määräaikaiset	111	167	213	247
Yhteensä	500	555	594	638
Palkkasumma ilman sivukuluja, milj. €	23,5	22,2	23,3	31,0
Henkilöstön keski-ikä				
Vakinaiset	49,7	50,5	50,1	50,2
Määräaikaiset	38,9	40,0	40,9	40,5
Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus ja keskimäärä				
Alkaneet palvelussuhteet	20	7	21	14
Päättäneet palvelussuhteet	20	13	23	14
Henkilöitä keskimäärin	392	391	381	398
Kokonaisvaihtuvuus	0	-1,2	-0,5	0

Vahvuudet

Henkilöstösuunnitelmat päivitettiin osana toiminnan suunnittelua. Suunnitelmien tavoitteena on hallita henkilöstön mitoitusta suhteessa perusrahoituksen määrään lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Vahvuutena tässä tarkastelussa on näkökulma kestävään toimintaan suhteessa rahoitukseen. Toimeenpanoa tukemaan Luontopalveluihin perustettiin oma hankintayksikkö, jonka ansiosta hankinnat toimintatapana nousivat mittakaavaisesti uudelle tasolle ja myös hankinnan osaaminen kasvoi organisaatiossa. Toimeenpanon tukemiseen käytimme myös vuokratyövoimaa tasaamaan ruuhkahuippuja, mutta tämän toimintatavan volyymi jäi varsin vaatimattomaksi. Suurin hyöty tästä olivat uuden toimintatavan opit toimeenpanon keinovalikoimassa.

Uutena isona EU-rahoitteisena projektina käynnistyi 8-vuotinen integroitu LIFE Luonto IP -projekti liittyen laajasti Itämeren suojelun ja kestäväen käytön kehittämiseen. Lisäksi alkoi Jyväskylän yliopiston vetämä kolmen maan (Suomi, Ruotsi ja Viro) raakkujen elinympäristöjen kunnostusprojekti. LIFE-rahoitushakukierroksella 2021 ei haettu yhtään uutta omaa projektia, mutta oltiin mukana kolmessa: Luonnontieteellisen keskusmuseo Luomuksen koordinoima Raptor LIFE, jolla edistetään petolintujen suojelua, Norrbottenin lääninhallituksen vetämä Tornionjoen valuma-aluetta koskeva TRIWA LIFE sekä Västmanlandin lääninhallituksen vetämä Life2Taiga, jossa poltetaan metsiä Ruotsissa ja Suomessa ja edistetään ennallistamispolttotekniikoiden oppimista ja ennallistamispolttojen hyväksyttävyyttä. Kaksi jälkimmäistä projektia tiivistävät entisestään projektiyhteistyötä Ruotsin kanssa. Näiden lisäksi Luontopalvelut sai ympäristöministeriöstä vuoden lopulla vastuulleen valmistella laaja strateginen LIFE-projekti (Helmi-alueverkosto, SNaP LIFE -projekti) vuoden 2022 hakuun.

Heikkoudet

Mitoittavan henkilöstösuunnittelun heikkoutena on se, että tässä menetelmässä ei päästä tavoitteiden vaatimaan osaamiseen systemaattisesti kiinni. Osaamisen määrittely sekä kartoitus on aloitettu ja kuvaamiseen tarkoitettu alusta on valmisteltu osaksi henkilöstötietojärjestelmää.

Johtopäätökset

Lyhyen ja pitkän aikajänteen henkilöstösuunnittelussa tarvitaan sekä mitoittavaa että laadullista suunnitelmaa työkaluineen. Pitkän aikavälin suunnittelussa on myös varmistettava se, että kiinteiden kulujen osuus ei kasva, mikäli rahoitustilanne muuttuu tulevaisuudessa. Toimeenpanossa tullaan hakemaan jatkuvasti uusia ja tehokkaita keinoja perinteisten työtapojen rinnalle. Osaamisen kehittäminen on noussut keskeiseksi tavoitteeksi koko Metsähallituksessa ja etenemme sen osalta systemaattisesti.

Uudet, haussa olevat LIFE-projektit tukevat valtaosin Helmi-ohjelman toteuttamista sekä toteutuessaan vahvistavat yhteistyötä ennen kaikkea Ruotsin lääninhallitusten kanssa, jotka vastaavat luonnonsuojelualueiden käytännön hallinta- ja hoitotoimista. Uusi SNaP LIFE -projekti on erittäin merkittävä luonnonsuojeluhanke, jonka valmisteluun panostetaan laajasti.

1.4.3 Toiminnan tuottavuus ja vaikuttavuus paranee

Vahvuudet

Strateginen ja osaamiseen liittyvä kehittäminen asemoitiin Digi ja asiakkuudet -yksikköön johtamisjärjestelmän uudistamisen yhteydessä. Asemoinnin tavoitteena oli, että myös pidemmän tähtäimen ennakointi- ja innovointitoiminta otetaan entistä paremmin huomioon asiakaspinnassa ja digipalvelujen kehittämisessä. Julkaistiin SALKKU-projektihallintajärjestelmä, joka mahdollistaa uusien ideoiden kirjaamisen helposti jokaiselle työntekijälle. Ideat ovat vapaasti nähtävissä koko Metsähallituksen henkilöstölle, mikä edistää myös vastualueiden yhteistä innovointia. Toiminnan kustannusvaikuttavuuden mittaamista lähdettiin pilotoimaan toiminnan volyymin kannalta merkittävään kokonaisuuteen eli ennallistamiseen ja luonnonhoitoon liittyen. Kustannusvaikuttava toiminta tässä tapauksessa tarkoittaa sitä, että toimet

kohdistetaan luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta parhaille kohteille kustannukset huomioiden. Sekä toimien kohdistamiseen ja kustannuksiin on tarvetta vaikuttaa mm. toimintatapoja kehittämällä varsinkin siinä tapauksessa, jos kustannusvaikuttavuus näyttää heikentyvän. Vesiensuojelutoimien ja elinympäristöjen hoidon yhteissuunnittelua kehitettiin valuma-alueprojektissa, jossa järjestettiin koulutuksia koko Metsähallituksen henkilöstölle projektin pilottialueilla sekä kunnostettiin useita kohteita yhteistyössä eri vastuualueiden välillä.

Heikkoudet

Ennallistamisen ja luonnonhoidon kustannusvaikuttavuuden mittaamisessa havaittiin tulkintaan liittyviä haasteita, eikä mittaria saatu vielä valmiiksi. Ongelmaksi muodostui se, että ennallistamisen ja luonnonhoidon kustannusvaikuttavuusmittarin arvo heikkenee vääjäämättä tulevina vuosina, jos kustannusvaikuttavimmat kohteet on jo hoidettu, mikäli suunniteltua mittaustapaa ei muuteta. Yhteisen toimintamallin luominen valuma-aluetason vesiensuojelussa ja elinympäristöjen hoidossa on haastavaa, koska Eräpalvelujen resurssointi on yksittäisten projektien varassa, eikä pysyvää resurssia toiminnalle ole osoitettu.

Johtopäätökset

Ennakoinnin ja innovoinnin parantamiseen liittyvä asemointiuudistuksen ja uuden ideasalkun käyttöönoton tulokset tulee näkymään vasta tulevaisuudessa. Ennallistamisen ja luonnonhoidon kustannusvaikuttavuuden mittaamisen menetelmää aiotaan kehittää siten, että siinä mitataan toiminnan kustannusvaikuttavuutta aina kyseisen vuoden tarjolla olevaan kohdejoukkoon. Yhteistä toimintamallin luomista sekä ratkaisua resurssointiin valuma-aluetason vesiensuojelussa ja elinympäristöjen hoidossa jatketaan edelleen.

1.5 Kansainvälistä toimintaa koskevat tavoitteet koskien ympäristöministeriön erillisrahoitusta

Vahvuudet

Suomen ensimmäinen Luonnon konserttisali pidettiin kahtena tapahtumana: yksi tapahtuma järjestettiin Kajaanissa ja toinen Punkaharjulla. Luonnon konserttisalin konsepti on tuotu Suomeen Latviasta Suomi–Latvia-yhteistyön kautta. Latvialaiset konsultoivat tapahtuman toteuttamista ja vierailivat molemmissa tapahtumissa Suomessa.

Heikkoudet

Koronapandemia vaikutti edelleen kansainvälisen yhteistyön toteuttamiseen. Tämän takia Luonnon konserttisali -tapahtumien osallistujamäärät jäivät alkuperäistä tavoitetta pienemmiksi. Lisäksi monet suunnitellut tapahtumat siirrettiin toteutettavaksi myöhemmin, esimerkkinä Suomen ja Viron 30-vuotisen luonnonsuojeluyhteistyön juhlinta.

Johtopäätökset

Kansainvälisen yhteistyön tapahtumat kärsivät koronapandemiasta, osa jouduttiin perumaan, osa siirtämään. Yhteysttä yhteistyötahoihin pyrittiin pitämään verkkotapahtumien ja -tapaamisten ja sähköpostivaihdon kautta, ja etätapaamiset lisääntyivätkin. Koronapandemian myötä kansainvälinen yhteistyö ei välttämättä vähentynyt vaan se muutti muotoaan. Yhteiswebinaarien kautta oli mahdollista tarjota osallistumismahdollisuutta henkilöstölle laajemmin kuin kansainvälisissä läsnä -tapahtumissa.

2 Tilinpäätös

2.1 Tilinpäätösanalyysi

Metsähallituksen Julkisista hallintotehtävistä (JHT) laaditaan erillinen tilinpäätös osana Metsähallituskonsernin tilinpäätöstä. Julkisten hallintotehtävien tavoitteena ei ole voiton tuottaminen, vaan sen tuloksen arvo mitataan toiminnan yhteiskunnallisella vaikuttavuudella.

2.1.1 Tuloslaskelma

Julkisten hallintotehtävien liikevaihto 14,1 milj. euroa (edellisenä vuonna 12,5 milj. euroa) muodostuu maksullisen toiminnan tuotoista pääosin metsästys- ja kalastuslupatuotoista, alueiden pitkäaikaisesta vuokrauksesta ja käyttöoikeuden luovutuksista sekä puun myynnistä. Suojelualueiden ennallistamistyömailta saadun kuitu- ja energiapuun myyntituloa käytettiin myös EU:n LIFE- hankkeiden omarahoitusosuutena.

Ympäristöministeriön toimialan liikevaihto oli 6,9 (5,3) milj. euroa. Liikevaihdon nousu tulee pääasiassa ennallistamisalueilta saatavasta puun myynnistä sekä alueiden pitkäaikaisesta vuokrauksesta, käyttöoikeuden luovutuksista ja majoitustoiminnasta. Maa- ja metsätalousministeriön toimialan liikevaihto pysyi edellisvuoden tasolla 7,2 milj. eurossa.

Maksullinen toiminta rahoitetaan siitä saatavilla tuloilla. Lisäksi tuloja voidaan käyttää eduskunnan päätöksen mukaisesti JHT:n muihin ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyviin menoihin. Metsäpuiden siementen hankintaan ja varmuusvarastointiin liittyvät tehtävät on säädetty Metsähallituslaissa Julkisten hallintotehtävien hoidettavaksi. Pohjois-Suomen siemenhuollon siemenmyynnistä saatua myyntituloa, 0,5 milj. euroa, käytetään siemenhuollosta aiheutuneiden menojen lisäksi maa- ja metsätalousministeriön kanssa sovittujen muiden tehtävien hoitamiseen.

Liiketoiminnan muut tuotot 6,7 (7,2) milj. euroa sisältävät pääosin valtion talousarvion ulkopuolelta myönnettyä hankerahoitusta 5,9 milj. euroa, jossa merkittävimpinä EU:n ympäristörahan LIFE –hankkeiden rahoitus 2,9 milj. euroa. Käynnissä olevien LIFE-hankkeiden kohteet ovat soiden, metsien ja pienvesien ennallistaminen, perinneympäristöjen kunnostus, metsäpeuran kannanhoito sekä toimet liito-oravan ja saimaannorpan suojelun parantamiseksi.

Valtion talousarvioista saatu rahoitus oli 75,9 (55,4) milj. euroa. Rahoitukseen sisältyy perusmäärärahan (momentit 30.64.50 MMM ja 35.10.52 YM) 71,5 milj. euron lisäksi hanke- ja muuta täydentävää rahoitusta 4,5 milj. euroa. Lisäksi on käytetty saatua investointirahoitusta 5,3 milj. euroa. Rahoitus käytettiin ohjaavien ministeriöiden kanssa tulossopimuksessa sovittujen tehtävien toteuttamisesta aiheutuviin menoihin. Ympäristöministeriön hallinnonalalta saatu rahoitus oli 65,3 (50,0) milj. euroa. Ympäristöministeriön rahoitusta käytettiin (perustoiminnan lisäksi) pääasiassa HELMI-ohjelman toteutukseen 14,2 milj. euroa (tulevaisuusinvestointirahoituksesta) sekä korjausvelan pienentämiseen ja kestävyuden parantamiseen 14,3 milj. euroa (sisältäen investointirahoitus). Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalta saatu rahoitus oli 11,2 (8,3) milj. euroa. Rahoitusta käytettiin pääasiassa erävalvontaan ja retkeilyalueiden ylläpitoon ja korjausvelan pienentämiseen.

Oikeusministeriön pääluokasta saadulla 1,5 miljoonan euron rahoituksella maksettiin avolaitosvankien työpanoksesta ja toiminnasta aiheutuneita menoja erityisesti Nuuksion, Sipoonkorven, Vallisaaren ja Selkämeren kansallispuistoissa, sekä Evon retkeilyalueella.

Tilikauden 2021 liikekirjanpidon kulut olivat 96,4 (74,0) milj. euroa. Kulujen kasvu aiheutui, lisääntyneen rahoituksen mukaisesti, pääosin korjausvelan vähentämisestä. Merkittävimmät kulujen kasvut kohdistuivat tulevaisuusinvestointirahoituksella korjausvelan pienentämiseen, eli kiinteistöjen, rakennelmien ja reittien huoltoon, kunnossapitoon ja korjauksiin. Henkilöstökulujen kasvu johtuu pääasiassa JHT:lle asetettujen tavoitteiden toimeenpanoa tukevista määräaikaista rekrytoinneista.

Liikekirjanpidon tuloslaskelman tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 0,14 (1,0) milj. euroa. Ylijäämä muodostui maksullisen toiminnan ylijäämästä 1,5 milj. euroa sekä käyttöomaisuuden oikaisusta ja myyntivoitoista 0,2 milj. euroa, poistojen ollessa 1,5 milj. euroa ja siemenhuollon siemenvaraston muutoksen ollessa -0,07 milj. euroa.

2.1.2 Tase

Maa- ja vesialueiden arvo taseessa oli 1 027,9 (1 008,00) milj. euroa. Kasvu johtui pääasiassa maa- ja vesialueiden hallinnansiirroista. Rakennetun omaisuuden arvo oli 13,8 (15,7) milj. euroa, johon sisältyvät kansallispuistojen ja luonnonsuojelualueiden rakennukset ja palveluvarusteet sekä kulttuuriperintökohteilla sijaitsevat rakennukset. Avustuksilla katetut, tilikauden aikana keskeneräisiin rakennuksiin, rakennuksiin ja rakennelmiin sekä koneisiin ja kalustoon, tiehankkeisiin sekä tietojärjestelmiin tehdyt investoinnit sekä niihin kohdistuneet poistot yhteensä 9,9 miljoonaa euroa on kirjattu hankintamenon vähennykseksi tai korjaukseksi.

Muu oma pääoma oli 1 059,0 (1 039,4) milj. euroa. Pääoman kasvu johtui hallinnansiirroista. Julkisten hallintotehtävien pääomalle ei ole tuottotavoitetta.

Julkisten hallintotehtävien rahoitus hoidetaan erillisenä konsernin muusta rahoituksesta. Toiminnan rahavirta oli tilikauden aikana 8,7 (35,6) milj. euroa ylijäämäinen. Rahavarat tilikauden lopussa olivat 55,5 (46,6) milj. euroa. Rahavarojen kasvu johtui valtion talousarviosta saatujen kolmivuotisten siirtomäärärahojen, erityisesti ympäristöministeriön määrärahojen merkittävästä kasvusta, joka vaikuttaa myös lyhytaikaisissa veloissa olevien saatujen ennakoiden kasvuun.

2.2 Taloudellisuus

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien yksikölle (myöhemmin JHT) ohjaavien ministeriöiden, ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 ja maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50, valtion talousarviosta strategisen tulossopimuksen ja sen vuosiliitteen tavoitteiden toteuttamiseksi myönnetty kolmivuotinen siirtomääräraha oli yhteensä 79,4 miljoonaa euroa (85,6 miljoonaa euroa vuonna 2020).

Toimintavuoden aikana ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön toimintamäärärahaa käytettiin yhteensä 76,5 miljoonaa euroa (vuonna 2020 57,7 miljoonaa euroa). Määrärahalla katettiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti 76 % toimintavuoden kokonaismenoista (vuonna 2020 74 %). Kumulatiivinen, käyttämättä jäänyt osuus siirtomäärärahoista kirjataan taseen saatuihin ennakkoihin. Tulossopimukseen kirjattujen tavoitteiden toteuttaminen edellyttää myös aktiivista rahoituksen hankkimista muista rahoituskanavista.

Metsähallituksen Julkiset hallintotehtävät -yksikön erillisen kirjanpidon kokonaismenoja kuvaavat taulukot on laadittu varainkäyttöön perustuen, mukaan lukien pysyvien vastaavien lisäykset ja vähennykset ilman poistoja ja hallinnansiirtoja sekä vaihtuvien vastaavien varastonmuutosta. Kokonaismenot olivat vuonna 2021 yhteensä 100,6 miljoonaa euroa (78,3 miljoonaa euroa vuonna 2020).

Kokonaisvarainkäyttö kasvoi edellisvuoteen nähden 22,2 miljoonaa euroa eli 28 %. Kokonaisvarainkäytössä menot kasvavat niitä vastaan saadun rahoituksen kasvaessa. Kokonaisvarainkäyttö kasvoi voimakkaasti ympäristöministeriön hallinnonalan toiminnassa 15,5 miljoonaa euroa eli 31 %

Menolajeittain suurin menojen kasvu ulkopuolisissa palveluissa sekä rakenteiden ja reittien ylläpitokuluissa (kiinteistökulut) yhteensä 8,7 miljoonaa euroa. Palkkausmenojen kasvu johtuu pääasiassa Ympäristöministeriön hallinnonalan tavoitteiden toimeenpanoa tukevista rekrytoinneista. Toimintavuoden aikana tehtiin luontomatkailukäytössä olevien rakennusten, rakennelmien, siltojen, laitureiden ja tiehankkeiden sekä tietojärjestelmien investointeja kaikkiaan 5,1 miljoonan euron arvosta, mitkä katettiin pääosin ympäristöministeriön hallinnonalalta saaduilla määrärahoilla.

Ulkopuolisella hankerahoituksella katettujen menojen osuus oli 10 % (13 % vuonna 2020). Euromäärällisesti hankerahoituksen menot säilyivät samalla tasolla kuin vuonna 2020 10,0 miljoonaa euroa. Hankerahoitus perustuu vahvasti kansainvälisiin, maakunnallisiin ja paikallisiin kumppanuuksiin. Hankkeet integroivat JHT:n toimintaympäristönsä ja niillä on myös merkittävä työllistävä ja paikallistaloutta aktivoiva vaikutus.

Julkiset hallintotehtävät -yksikön toiminnan kokonaismenojen jakautuma rahoituslähteittäin

Kokonaismenot rahoituslähteittäin 1000 e	2021 Yhteensä	2020 Yhteensä	Muutos eur	Muutos %
Maksullisen toiminnan menot	12 389	10 011	2 378	24 %
MMM mom. 30.64.50	11 218	8 003	3 214	40 %
YM mom. 35.10.52	65 298	49 761	15 537	31 %
YM, Meriluonnonsuojelu mom. 35.10.22	648	484	164	34 %
YM, luonnonsuojelualueiden hankkiminen mom. 35.10.63	706	90	616	682 %
EU-rahoitus	5 120	5 866	-746	-13 %
OM, avolaitostyöt	1 459	1 307	152	12 %
TEM, työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet	180	235	-55	-23 %
Muu ulkopuolinen rahoitus	3 584	2 616	968	37 %
Yhteensä	100 601	78 373	22 228	28 %
Menot pl. Maanhankintainvestoinnit	99 895	78 283	21 612	28 %

Julkiset hallintotehtävät -yksikön toiminnan menojen jakautuma menolajeittain

Kokonaismenot menolajeittain 1000 e	2021 Yhteensä	2020 Yhteensä	Muutos eur	Muutos %
Aineet ja tarvikkeet	1 303	1 082	220	20 %
Ulkopuoliset palvelut (tuotanto)	8 661	6 550	2 111	32 %
Palkkausmenot	37 877	28 580	9 297	33 %
Matkat ja muut henkilöstömenot	4 015	2 915	1 100	38 %
ICT-laite ja -ohjelmistomenot	2 837	2 621	215	8 %
Kiinteistökulut	18 456	11 818	6 639	56 %
Ajoneuvo- sekä muut kone- ja laitemenot	4 133	3 207	926	29 %
Muut palvelujen ostot	2 046	2 186	-140	-6 %
Muut markkinointi-, hallinto- ja liikemenot	15 465	13 087	2 378	18 %
Investoinnit	5 130	6 256	-1 126	-18 %
Maanhankintainvestoinnit	679	71	608	862 %
Yhteensä	100 601	78 373	22 228	28 %
Menot pl. maanhankintainvestoinnit	99 923	78 303	21 620	28 %

2.2.1 Julkiset hallintotehtävät -yksikölle osoitettu rahoitus valtion talousarviosta

Julkiset hallintotehtävät -yksikölle osoitettu rahoitus valtion talousarviosta										
Talousarviotili, 1000 euroa	TA 2021	LTA III 2021	LTA IV 2021	Talous-arvio yht. 2021	Valtuuden käyttö 2021	Talousarvio + valtuuden käyttö 2021	Siirtynyt vuodelta 2020	Käytettävissä 2021	Nettokäyttö 2021	Siirtyy vuodelle 2022
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (MMM)	7 165	9	170	7 344	406	7 750	7 142	14 892	10 563	4 330 ¹
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (YM)	67 942		3 000	70 942	-	70 942	28 391	99 333	65 226	34 106 ²
35.10.22 Meriluonnonsuojelu (VELMU YM)	780			780		780	437	1 217	648	569
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (YM)		-	-		-		523	523	403	120
Talousarviossa osoitettu rahoitus yhteensä									76 840	
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus									3 800	
Lisätään hankintamenon vähennykseksi kirjattu yllä mainituilta momenteilta saatu rahoitus									-4 339	
Lisätään suoraan omaan pääomaan kirjattu investointirahoitus									-375	
Valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä									75 925	

¹ Maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50 vuodelle 2022 siirtyvä määräraha on pääosin sidottu LTA IV/2020 ja LTA VII/2020 päätöksien mukaisesti palvelurakenteiden korjausvelan hoitoon sekä virtavesien kunnostukseen.

² Ympäristöministeriön momentilta 35.10.52 vuodelle 2022 siirtyvä määräraha on pääosin sidottu TA2021 sekä LTA IV/2020 päätöksien mukaisesti eri hankkeisiin esim. elinympäristöjen tilan parantamisohjelman toimeenpanoon suojelualueilla, palvelurakenteiden korjausvelan hoitoon sekä digihankkeisiin.

Maa- ja metsätalousministeriö momentti 30.64.50, 1000 euroa	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Palkkausmenot	3 277	2 819
Muut kulutusmenot	7 088	4 816
Investoinnit	853	368
Tulot (siemenmyynti) ja laskutettu rahoitus	-655	-775
Nettokäyttö	10 563	7 228

Ympäristöministeriö momentti 35.10.52 1000 euroa	Toteuma 2021	Toteuma 2020
Palkkausmenot	26 576	18 365
Muut kulutusmenot	35 236	26 603
Investoinnit	3 486	4 786
Tulot ja laskutettu rahoitus	-72	-6
Nettokäyttö	65 226	49 748

Ympäristöministeriö momentti 35.10.22	Toteuma	Toteuma
1000 euroa	2021	2020
Palkkausmenot	365	20
Muut kulutusmenot	283	
Nettokäyttö	648	20

Ympäristöministeriö momentti 35.10.63	Toteuma	Toteuma
1000 euroa	2021	2020
Palkkausmenot		
Muut kulutusmenot	28	20
Muut investoinnit		71
Tulot ja laskutettu rahoitus	-18	-7
Maanhankinnan kulut yhteensä	10	83
Maanhankintainvestoinnit ja myynnit	393	-66
Nettokäyttö	403	17

2.2.2 Valtion talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Erittely sisältää tuloslaskelman muihin tuottoihin kirjatut rahoituserät (ei liikelaitoksen sisäisiä).

Tuotot rahoituslähteittäin	Toteuma 2021	Toteuma 2020
1000 euroa		
Euroopan rakennerahasto	446	502
EU:n ympäristörahasto (LIFE)	2 898	2 511
Euroopan maaseuturahasto	678	1 005
Euroopan meri- ja kalatalousrahasto	116	160
INTERREG	327	822
ENI, EU:n ulkorajayhteistyö	654	866
Muu EU-rahoitus		3
Muut rahoittajat	1 423	1 196
Investointiavustusten eliminointi	-626	-673
Yhteensä	5 917	6 392

2.2.2.1 Tuottavuus

Valtioneuvoston 28.4.2020 hyväksymissä Metsähallituksen omistajapoliittisissa linjauksissa on julkisten hallintotehtävien yksikölle annettu tavoitteeksi mm. kehittää toimintansa tuottavuuden ja vaikuttavuuden mittaamista.

Kokonaistuottavuuden kehityksen tavoitteet on sisällytetty tulossopimukseen. Tulossopimus ja vuotuinen tulosohjaus kokonaisuudessaan asettavat välillisesti kustannustehokkuutta edistäviä tavoitteita, asettaen

vaikuttavuus-, suorite- ja laatutavoitteita sekä määritetään resurssit, joilla tavoitteet tulee saavuttaa (VTV 1/2018).

Tuottavuutta arvioidaan Tilastokeskuksen kehittämällä kokonaistuottavuuden panos-tuotos menetelmällä, jossa tuottavuus lasketaan tuotos- ja kustannusindeksin avulla käyttäen parivuosi-laskentamallia. Suhdeluku 100 ilmaisee, että panokset, tuotokset ja tuottavuus ovat toteutuneet edellisen vuoden tasolla.

Tuotosindeksi lasketaan suoritteiden lukumäärien ja kustannusosuuksien muutoksen avulla. Toiminnan tuottavuuden eli työn tuottavuuden käytetyt suoritteet on ryhmitelty ydinprosesseittain ja ryhmien sisällä suoritteita on tarkennettu. Toimintokohtaiset kustannusosuudet on laskettu sisäisen kustannuslaskennan avulla.

Kustannusindeksin laskennassa kustannukset jaettiin palkka-, poisto ja muihin kustannuksiin. Toimintavuoden kuluja ei deflatoitu Tilastokeskuksen julkaiseman menoindeksin puuttuessa sen julkaisupäivän ollessa 11.2.2022.

Parivuositarkastelussa kokonaistuottavuuden arvo oli lähellä sataa, indeksiluvun ollessa 103. Tuottavuus kasvoi lähes kaikilla laskentamallin osa-alueilla. Laskentamallin tuotokset kasvoivat 50 % prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vastaavasti tuotosten tuottamiseen tarvittava työpanos kasvoi 34 %. Työn tuottavuutta pystyttiin edelleen parantamaan vaikkakin tuotosten määrä kasvoi huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna. Kokonaispanos eli tuotosten tuottamiseen tarvittavat kustannukset korreloivat tuotosten kasvun kanssa, mutta eivät kasvaneet suhteellisesti enempää kuin toteutuneet suoritteet. Näin ollen kokonaistuottavuus eli tuotoksen ja kokonaispanoksen suhde parani 3 % vuodesta 2020. Parivuositarkastelussa kokonaispanoksen indeksi ei ole vertailukelpoinen, koska laskentaperiaate ei ole sama.

Julkiset hallintotehtävät -yksikön tuotosten ja panosten toteumaindeksit, työn tuottavuus sekä deflatoimaton kokonaistuottavuus

Indeksi, ei deflatoitu	2020-2021	2019-2020	2018-2019
Tuotos, toteutuneet suoritteet	150,08	117,03	78,53
Työpanos, tehollinen htv	134,34	104,95	96,43
Kokonaispanos, tuloslaskelman kulut	145,61	103,30	100,80
Työn tuottavuus, tuotos/työpanos	111,72	111,51	81,44
Kokonaistuottavuus, tuotos/kokonaispanos	103,07	113,29	77,91

Julkiset hallintotehtävät yksikön kokonaistuottavuuslaskelmassa tuottavuutta kuvaavat suoritteet 2020-2021

Tuottavuusindeksin laskennassa käytetyt loppusuoritteet vuonna 2021	
Loppusuoritteet prosesseittain	Mittari
Alueiden hallinta	
Hoito- ja käyttösuunnitelmat Natura-alueilla	Niiden Natura-alueiden lkm., joille valmistunut hoito- ja käyttösuunnitelma (HKS)
Luonnonsuojelu-alueiden perustaminen	Valmistuneiden suojelukiinteistöjen määrä
Maankäyttöön vaikuttaminen	Lausuntojen lkm. (ei sis. naapurien kuulemisia)
Maksulliset käyttöoikeudet	Uusien/ päivitettyjen sopimusten määrä VuokraGis sovelluksessa
Maastoliikenneluvat	Uralupien ja urien ulkopuolisten lupien lkm.
NATA-arviointien määrä	Niiden Natura-alueiden lkm., joille on valmistunut NATA-arviointi
Luonnonsuojelu	
Luontotyyppien inventointi, ha	Inventoidut hehtaarit maa-alueilla
Ennallistaminen ja hoito, ha	Ennallistetut ja hoidetut hehtaarit
Lajiesiintymätarkastukset, kpl	Tarkastetut esiintymät, kpl
Huoltokirjat strategisen kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden kohteille	Valmistuneiden huoltokirjojen lukumäärä
Luonnon virkistyskäyttö	
Luontoon.fi -sivujen ylläpito	Sivujen lataukset
Maksuton opastus	Käyntimäärät luontokeskuksissa ja muissa asiakaspalvelupisteissä
Palveluvarustuksen ylläpito	JHT:n hallinnoimien rakennusten ja rakennelmien lkm. Pave tietojärjestelmässä. Jälkimmäisen vuoden luku otetaan suoraan sovelluksesta. Siitä vähennetään vuoden aikana rakennettujen kohteiden sekä JHT:n hallintaan siirrettyjen kohteiden lkm.
Maksullinen opastus (opastetut henkilöt)	Opastettujen henkilöiden lukumäärä
Maksullinen tilojen vuokraus	Tilojen vuokratulot 1000 e
Eräasiat	
Erävalvonta	Asiakaskontaktien lkm.
Valtion kalastonhoitomaksu	Valtion kalastonhoitomaksun vuosiluvan maksaneiden lukumäärä
Metsästys ja kalastus (kalastuslupien lkm.)	Kalastuslupien lukumäärä
Muut tehtävät	
Pohjois-Suomen siemenhuolto (myydyt kilot)	Myydyt siemenkilot

Julkiset hallintotehtävät -yksikön kokonaistuottavuus laskelman suoritteiden toteuma ja niihin kohdistuneiden kustannusten osuus kokonaismenoista

LOPPUSUORITTEET 2020-2021	Toteuma	Osuus	Toteuma	Osuus
	Määrä	kaikista	Määrä	kaikista
	2020	menoista (%)	2021	menoista (%)
Hoito- ja käyttösuunnitelmat Natura-alueilla	1	0,8	3	0,8
Luonnonsuojelu-alueiden perustaminen	130	1,2	182	1,7
Maankäyttöön vaikuttaminen	220	2,2	243	2,5
NATA-arviointien määrä	110	1,1	76	0,8
Luontotyyppien inventointi maa-alueilla, ha	44 210	7,0	58 466	7,3
Ennallistaminen ja hoito, ha	9 637	10,7	13 141	11,3
Lajiesiintymätarkastukset, kpl	5 942	7,0	8 468	5,7
Huoltokirjat strategisen kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden kohteille	29	1,7	19	1,7
Maksuton opastus	890 000	24,7	908 300	23,7
Palveluvarustuksen ylläpito	35 273	28,2	35 273	28,9
Maastoliikenneluvat	12 836	0,4	15 312	0,5
Valtion kalastonhoitomaksu (vuosiluvan maksaneiden lkm.)	215 983	0,5	202 108	0,3
Erävalvonta	9 559	3,3	10 845	3,6
Maksullinen toiminta, mittarina myyntitulot, ellei muuta ilmoitettu				
Maksulliset käyttöoikeudet	691	0,5	641	0,5
Maksullinen opastus (opastetut henkilöt)	7 529	0,1	11 642	0,1
Maksullinen tilojen vuokraus	1 602	0,0	948	0,0
Metsästys ja kalastus (kalastuslupien lkm.)	117 687	9,2	109 870	9,8
Siemenhuolto (myydyt kilot)	1 365	1,5	2 808	11842,7
TUOTOSINDEKSI 150,08				

2.2.2.2 Kannattavuus

Julkisten hallintotehtävien -yksikön maksullisen toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuuden toteuma

Maksullinen toiminta	2021 toteuma
Julkisoikeudelliset suoritteet	
MMM:n maksuasetuksen 888/2017 mukaisen julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	108 %
YM:n maksuasetuksen 1029/2017 mukaisen julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	101 %
Liiketaloudelliset suoritteet	
MMM:n maksuasetuksen 888/2017 mukaisen liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuus, %	106 %
YM:n maksuasetuksen 1029/2017 mukaisen liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuus, %	98 %
Erillislainsäädäntöön perustuvat	
MMM - Erillislainsäädäntöön perustuvien suoritteiden kustannusvastaavuus, %	153 %
YM - Erillislainsäädäntöön perustuvien suoritteiden kustannusvastaavuus, %	193 %

Vuoden 2021 maksullisen toiminnan yhteenlaskettu kustannusvastaavuus kaikkien suoritteiden osalta oli 104 %. Toimintavuoden kokonaisliikevaihto nousi 1,5 miljoonaa euroa (12 %). Liikevaihdon kasvuun vaikuttivat eniten puun myynnistä saadut tuotot 0,8 miljoonaa euroa sekä vuokraustoiminnan kasvu 0,6 miljoonaa euroa ympäristöministeriön hallinnonalalla. Kustannuksista suurimman osan muodostivat Palvelujen ostot 4,6 miljoonaa euroa 32 %.

Julkisten hallintotehtävien maksullisten suoritteiden hinnoittelusta säädetään valtion maksuperustelaissa - ja asetuksessa sekä Metsähallitukselle erikseen säädetyissä asetuksissa, Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista 1029/2017 sekä Maa- ja metsätalousministeriön asetus eräiden Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista 888/2017. Asetuksilla säädetyn mukaisesti suoritteiden hinnoittelu jakautuu omakustannusarvon mukaisiin, omakustannusarvoa alhaisempiin ja maksuttomiin julkisoikeudellisiin suoritteisiin sekä liiketaloudellisesti hinnoiteltuihin ja muihin maksullisiin suoritteisiin.

Maa- ja metsätalousministeriön julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus vuonna 2021 oli 0,3 miljoonaa euroa. Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot säilyivät vuoden 2020 tasolla sekä metsästyslupien että pyydyslupien osalta. Kustannuksista merkittävin osa muodostui henkilöstö ja tukitoimintojen kustannuksista niiden ollessa 74 % kaikista kustannuksista. Ympäristöministeriön toimialan julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli lähes 100 %. Uraluvista saadut tuotot kasvoivat 0,07 miljoonaa euroa (35 %).

Maa- ja metsätalousministeriön liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 106 % eli 0,16 miljoonaa euroa. Kokonaiskustannukset sisältävät myös Pohjois-Suomen käpykeräyksestä aiheutuneet kustannukset, jotka on katettu eduskunnan myöntämällä valtuudella maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.64.50 (MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki). Liiketaloudellisten suoritteiden liikevaihto laski 0,2

miljoonaa euroa eli 8 %. Tuottojen väheneminen johtui pääasiassa siemenmyynnin ja kalastuslupien liikevaihdon laskusta. Siementen myyntiin vaikutti kysynnän suuntautuminen sertifioituun siemeneen, jota oli aiempaa enemmän markkinoilla tarjolla. Vapakalastuksen ja aktiivisten kalastusmuotojen suosio jatkui edelleen, mutta ekologisen kestävyys turvaamiseksi lupamyyntiä jouduttiin rajoittamaan osalla vapakalastuskohteita. Kustannuksista merkittävin osa muodostui palvelujen ostoista ja henkilöstökustannuksista yhteensä 2,1 miljoonaa euroa ollen 71 % kaikista maa- ja metsätalousministeriön liiketaloudellisten suoritteiden kustannuksista.

Ympäristöministeriön liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 98 % eli -0,2 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 1,5 miljoonaa euroa. Ennallistamistoiminnassa syntynyt puukauppa tuotti 0,8 miljoonaa euroa enemmän edellisvuoteen verrattuna. Käynnissä oleva iso LIFE-projekti ja ympäristöministeriön HELMI-rahoitus mahdollistivat laajamittaisen soiden ennallistamisen. Sekä pitkä- että lyhytaikainen vuokraus tuotti 0,6 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2020. Koronapandemian luoma kysyntä kotimaan matkailua kohtaan lisäsi myös vuokratupien ja muun lyhytaikaisen majoituksen kysyntää. Vastaavasti monet sopimusyrittäjät paransivat tuloksiaan, mikä heijastui pitkäaikaisten vuokrasopimusten tuotoissa siltä osin, kun ne ovat sidottuja yritysten liikevaihtoon. Merkittäviin vuokranalennuksiin ei ollut tarvetta. Luonnossa liikkuvien käyntimäärät lisääntyivät edelleen, mutta asiakaskäyttäytyminen jatkui luontokeskuksissa samankaltaisena kuin edellisenä vuonna ja liikevaihto säilyi samalla tasolla. Kustannuksista merkittävin osa muodostui poistoista ja palvelujen ostoista yhteensä 58 % ollen 3,9 miljoonaa euroa.

2.2.2.3 Kustannusvastaavuuslaskelmat

Kustannuslaskennan periaatteet

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tulorahoitteisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus lasketaan soveltaen Valtiokonttorin 17.12.2020 antamaa määräystä Tietojen oikeellisuutta ja riittävyyttä arvioitaessa noudatetaan olennaisuuden ja tiedon taloudellisen tuottamisen periaatetta.

Tuotto - ja kustannustiedot perustuvat liikekirjanpitoon, jossa maksullisen toiminnan tuottoja ja kustannuksia seurataan erillään muusta rahoituksesta. Kustannusvastaavuuslaskelmat laadittiin aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Kustannusten kohdentamisessa käytettiin vuonna 2021 toteutunutta työaikaa ja liikevaihdon jakaumaa suoriteryhmittäin. Vuonna 2021 toteutetun organisaatiomuutoksen vuoksi laskentaperusteet vuosien 2020 ja 2021 ovat muuttuneet ja tietoja ei ole saatettu vertailukelpoisiksi.

Kustannuslaskennassa kaikki palkkausmenot ja tukitoimintojen kustannukset kohdennetaan tehtäville ajankäytön mukaisessa suhteessa toimialoittain. Välittömät kustannukset on saatu liikekirjanpidosta suoriteryhmäkohtaisilta kustannuspaikoilta. Muut välilliset kustannukset sekä pääomakustannukset, joita ei ole kohdistettu liikekirjanpidossa suoritteille, mutta jotka ovat osa maksullisen toiminnan kulurakennetta, on kohdennettu liikevaihdon suhteessa. Korkoprosenttina käytettiin Valtiokonttorin määräyksen mukaista nimelliskorkoa, joka vuodelle 2021 oli 0,0 % (0,0 % v. 2020). Maksulliseen toimintaan käytetty työaika oli yhteensä 8,0 % (14,0 % v. 2020) koko julkisten hallintotehtävien yksikön työpanoksesta. Henkilötyövuodet kasvoivat 34 % vuonna 2021, mutta työpanos kohdistui lähinnä Ympäristöministeriön hallinnonalan talousarviorahoituksen toimeenpanoon, mikä laski maksulliseen toimintaan käytettyä suhteellista työaikaa.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat 2021

Toteuma 2021, 1000 euroa	YM:n	MMM:n	Suoritteet
Julkisoikeudelliset suoritteet	toimiala	toimiala	yhteensä
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot	292	4 168	4 461
Tuotot yhteensä	292	4 168	4 461
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		34	34
Henkilöstökustannukset	140	2 071	2 211
Vuokrat	1	36	37
Palvelujen ostot	20	478	499
Muut erilliskustannukset	8	383	391
Erilliskustannukset yhteensä	170	3 002	3 172
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	70	809	879
Poistot	49	60	110
Osuus yhteiskustannuksista yht.	119	869	988
Kokonaiskustannukset yhteensä	289	3 871	4 160
KUSTANNUSVASTAAVUUS	3	298	301
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	3	298	301

Toteuma 2021, 1000 euroa	YM:n	MMM:n	Suoritteet
Liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet	toimiala	toimiala	yhteensä
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	6 745	2 723	9 468
Tuotot yhteensä	6 745	2 723	9 468
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	632	87	719
Henkilöstökustannukset	567	915	1 481
Vuokrat	92	30	121
Palvelujen ostot	2 883	1 197	4 080
Muut erilliskustannukset	1 269	344	1 613
Erilliskustannukset yhteensä	5 443	2 572	8 015
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	328	357	685
Poistot	1 089	36	1 125
Osuus yhteiskustannuksista yht.	1 417	393	1 810
Kokonaiskustannukset yhteensä	6 860	2 965	9 825
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-115	-242	-357
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki		406	406
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-115	164	49

Toteuma 2021, 1000 euroa	YM:n	MMM:n	Suoritteet
Erillislainsäädäntöön perustuvat suoritteet	toimiala	toimiala	yhteensä
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	180	291	471
Tuotot yhteensä	180	291	471
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Erilliskustannukset			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Henkilöstökustannukset	39	80	119
Vuokrat		2	2
Palvelujen ostot	1	31	32
Muut erilliskustannukset	4	41	45
Erilliskustannukset yhteensä	44	155	198
Osuus yhteiskustannuksista			
Tukitoimintojen kustannukset	19	31	51
Poistot	30	4	34
Osuus yhteiskustannuksista yht.	50	35	85
Kokonaiskustannukset yhteensä	93	190	283
KUSTANNUSVASTAAVUUS	87	101	188
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0	0	0
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	87	101	188

2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

2.3.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA, JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT, euroa

	Julkiset hallintotehtävät	
	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
LIKEVAIHTO	14 068 176,47	12 535 156,52
Liiketoiminnan muut tuotot	6 650 817,90	7 165 012,99
Valtion talousarviosta muuhun toimintaa saatu rahoitus	75 924 962,80	55 448 329,52
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	1 302 622,61	1 082 374,33
Varastojen muutos	73 679,98	210 165,42
Ulkopuoliset palvelut	8 661 248,04	6 550 159,94
Materiaalit ja palvelut yhteensä	10 037 550,63	7 842 699,69
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	30 981 293,77	23 244 055,27
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	5 419 372,94	4 563 320,55
Muut henkilösivukulut	1 478 213,12	771 208,64
Henkilöstökulut yhteensä	37 878 879,83	28 578 584,46
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	1 526 753,99	1 465 272,72
Liiketoiminnan muut kulut	46 970 998,98	36 170 776,96
LIIKETULOS	229 773,74	1 091 165,20
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	36,15	397,64
Muut korko- ja rahoitustuotot	4 102,62	278,55
Korkokulut ja muut rahoituskulut	97 244,62	30 988,86
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-93 105,85	-30 312,67
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	136 667,89	1 060 852,53
Tilikauden tuloksen siirto omaan pääomaan	-136 667,89	-1 060 852,53
TILIKAUDEN TULOS	0,00	0,00

2.3.2 Tase

TASE, JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT, euroa

	Julkiset hallintotehtävät	
	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut aineettomat hyödykkeet	340 357,36	10 381,56
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	123 413,71	431 407,83
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	463 771,07	441 789,39
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 027 951 752,31	1 008 015 973,08
Tiet	88 658,82	103 755,96
Rakennukset ja rakennelmat	13 841 183,03	15 711 427,96
Koneet ja kalusto	111 010,35	159 773,21
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	37 677,40	36 782,63
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 042 030 281,91	1 024 027 712,84
Sijoitukset		
Osuudet saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöissä	12 200 000,00	12 200 000,00
Muut osakkeet ja osuudet	737 704,68	737 704,68
Muut saamiset	0,00	1 800,00
Sijoitukset yhteensä	12 937 704,68	12 939 504,68
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 055 431 757,66	1 037 409 006,91
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet	1 003 504,47	1 077 184,45
Vaihto-omaisuus yhteensä	1 003 504,47	1 077 184,45
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 359 664,58	1 065 768,07
Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta	22 159,83	3 339,45
Saamiset saman liikelaitoksen tytäryhtiöiltä	28 199,42	658 213,30
Muut saamiset	16 700,06	110 359,96
Siirtosaamiset	4 924 491,85	4 133 070,91
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	6 353 215,74	5 970 751,69
Rahat ja pankkisaamiset	55 517 397,20	46 633 659,36
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	62 874 117,41	53 681 595,50
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 118 305 875,07	1 091 090 602,41

TASE, JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT, euroa

	Julkiset hallintotehtävät	
	31.12.2021	31.12.2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muu oma pääoma	1 059 017 806,23	1 039 385 483,92
Edellisten tilikausien tulos	0,00	0,00
Tilikauden tulos	0,00	0,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 059 017 806,23	1 039 385 483,92
VIERAS PÄÄOMA		
Muut velat, korottomat		0,00
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	44 552 005,37	40 624 210,63
Ostovelat	3 198 568,55	2 130 342,83
Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle	981 158,35	2 248 289,34
Velat saman liikelaitoskonsernin tytäryhtiöille	49 124,45	374 177,69
Muut velat	1 717 086,79	970 083,97
Siirtovelat	8 790 125,33	5 358 014,03
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	59 288 068,84	51 705 118,49
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 118 305 875,07	1 091 090 602,41

2.3.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA, JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT, euroa

		Julkiset hallintotehtävät	
		1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
	Myynnistä saadut maksut	14 385 473,46	12 634 200,39
	Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	5 620 259,98	7 070 721,29
	Maksut liiketoiminnan kuluista	-87 144 887,38	-39 537 342,02
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja		-67 139 153,94	-19 832 420,34
	Maksetut korot ja rahoituskulut	-97 244,62	-30 988,86
	Saadut korot liiketoiminnasta	4 102,62	278,55
	Saadut osingot	36,15	397,64
Valtion talousarviorahoitus muuhun toimintaan		75 924 962,80	55 448 329,52
Toiminnan rahavirta		8 692 703,01	35 585 596,51
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
	Luonnonsuojelualueostot, osakkeet	375 119,68	9 913,06
	Käyttöomaisuuden ostot, ministeriöiden rahoitus	-4 338 972,77	-5 250 236,98
	Käyttöomaisuuden ostot, muu rahoitus	-625 768,00	-673 187,45
	Investoinnit aineellisiin ja aineett. hyödykkeisiin	-334 059,17	-469 599,58
	Aineellisten ja aineett. hyödykkeiden luov.tulot	525 094,00	1 263 813,73
	Omistajien sijoitus ls-alueiden hank. ja osakkeisiin	-375 119,68	-9 913,06
	Investointiavustus	4 964 740,77	5 161 504,38
Investointien rahavirta		191 034,83	32 294,10
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
	Pitkäaikaiset muut korottomat velat, muutos	0,00	-250,00
Rahoituksen rahavirta		0,00	-250,00
RAHAVAROJEN MUUTOS		8 883 737,84	35 617 640,61
	Rahavarat 1.1.	46 633 659,36	11 016 018,75
	Rahavarat 31.12.	55 517 397,20	46 633 659,36
Muutos		8 883 737,84	35 617 640,61

2.3.4 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien - yksikön erillinen kirjanpito ja erillinen tilinpäätös vuodelta 2021 on laadittu Metsähallituksesta annetun lain (234/2016) sekä valtioneuvoston asetuksen (1368/2016) mukaisesti. Tilinpäätös käsittää tilikauden 1.1.-31.12.2021 ja sen vertailutiedot ovat edelliseltä tilikaudelta 1.1.-31.12.2020.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien - yksikön (JHT) liikekirjanpidon tuloslaskelma, tase ja liitetiedot sekä niitä kuvaava tilinpäätösanalyysi on laadittu suoriteperusteisesti liikelaitoksen tilinpäätösmallin mukaisesti koko toimintavuodelta 2021. Tilikauden aikainen tuloslaskelman tulos ennen tilinpäätössiirtoja on ylijäämäinen aiheutuen maksullisen toiminnan ylijäämästä sekä käyttöomaisuuden myynneistä. Poistoja ja Pohjois-Suomen siemenhuollon varaston muutosta ei tule katettavaksi vuosittaisella talousarviorahoituksella, vaan ne on jo katettu talousarviorahoituksen varainkäytöllä hankintahetkellä. Tilikauden aikana keskeneräisiin rakennuksiin ja muuhun käyttöomaisuuteen saatu rahoitus on kirjattu hankintamenon vähennykseksi.

Tuloslaskelmassa on esitetty omana eränään tilikauden tuloksen siirto muuhun omaan pääomaan. Siirto perustuu valtioneuvoston asetuksen 1368/2016 5§:n määräykseen. Julkisten hallintotehtävien liitetiedoissa esitetään laskelma valtion talousarviosta saadusta rahoituksesta. Julkisten hallintotehtävien tavoitteena ei ole voiton tuottaminen, vaan tuloksen arvo mitataan toiminnan yhteiskunnallisella vaikuttavuudella.

ARVOSTUS- ja JAKSOTUSPERIAATTEET

PYSYVÄT VASTAAVAT

Valtioneuvoston päätöksellä (27.10.2016) uuden lain mukaisen Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien omaisuus siirrettiin 15.4.2016 julkisten hallintotehtävien yksikölle kirjanpitoarvosta. Samalla julkisten hallintotehtävien aikaisemman tilikauden tappiot ja 2016 alkuvuoden tappio siirrettiin rasittamaan Julkisten hallintotehtävien muuta omaa pääomaa. Lisäksi nk. muu maa- ja vesiomaisuus, luontaistalousalueet ja osa yleisistä vesialueista, siirrettiin kirjanpidossa Julkisilta hallintotehtäviltä liiketoiminnalle.

Julkisten hallintotehtävien hallintaan tai hallinnasta ilman vastiketta siirretty omaisuus on arvostettu siirron yhteydessä luovuttajan kirjanpitoarvoon. Omaisuuden siirto kirjataan saadun siirtopäätöksen perusteella taseen omaisuustilille tai sieltä pois. Vastaeränä on julkisten hallintotehtävien Muu oma pääoma.

Poistokelpoiset muut pysyvät vastaavat on merkitty hankintamenon määräisinä, joista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Poistot on laskettu tasapoistoina kohteen taloudellisen vaikutusajan perusteella.

VAIHTUVIEN VASTAAVIEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus

Tilikauden päättyessä jäljellä olevan vaihto-omaisuuden välitön hankintameno on aktivoitu. Vaihto-omaisuuden todennäköisen hankintamenon tai luovutushinnan ollessa tilikauden hankintamenoa pienempi, on erotus kirjattu kuluksi.

2.3.5 Tuloslaskelmaa täydentävät liitetiedot

Liikevaihto toimialoittain	2021	2020
Maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
metsästysluvat	3 934 632,98	3 877 080,69
kalastusluvat	233 249,50	235 170,24
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
metsästysalueiden vuokraus	616 081,70	603 728,06
kalastusalueiden vuokraus	129 926,50	123 729,70
kalastusluvat	1 319 604,30	1 413 150,85
siemenmyynti ja analyysit	590 543,93	770 472,01
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	10 436,09	9 292,46
muut liiketaloudellisesti hinnoitellut suoritteet	53 849,01	21 813,44
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
vesialuekorvaukset (kalastukseen liittyen)	291 016,30	171 365,07
Yhteensä	7 179 340,31	7 225 802,52
Ympäristöministeriön toimialaan liittyvä liikevaihto		
Julkisoikeudelliset suoritteet:		
uraluvat	274 278,00	203 001,50
päätökset ja luvat	18 030,00	23 554,38
Liiketaloudellisesti hinnoitellut:		
alueiden pitkäaikainen vuokraus ja käyttöoikeuden luovutus	1 857 968,54	1 401 998,17
majoitustoiminta ja muu tilojen vuokraus	928 092,49	742 957,83
puun myynti (ennallistamisalueilta ym.)	2 022 169,27	1 199 771,99
luonto-opastuksen ja neuvonnan tuotteet	949 215,92	924 230,76
kirjat ja luonnonsuojelun julkaisusarjat	137 196,48	134 346,22
muut liiketaloudelliset suoritteet	521 696,06	492 752,67
Erillislainsäädäntöön perustuvat:		
kullanhuuhdonta-, valtauskorvaukset	35 975,11	36 761,70
kaivospiirimaksut, malminetsintäkorvaukset	144 214,29	149 978,78
Yhteensä	6 888 836,16	5 309 354,00
Liikevaihto yhteensä	14 068 176,47	12 535 156,52

Liiketoiminnan muut tuotot	2021	2020
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	330 796,88	519 424,53
Vakuutuskorvaukset	46 971,64	69 697,00
Avustukset	10 488,74	17 406,00
Muut tuotot	6 250 646,14	6 543 971,22
Muut tuotot, sisäiset	11 914,50	14 514,24
Yhteensä	6 650 817,90	7 165 012,99

Henkilöstökulujen erittely	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Palkat ja palkkiot	27 155 660,90	22 910 095,99
Palkkiot, ulkopuolisille	127 231,20	87 586,74
Lomapalkkavarauksen muutos	376 367,38	278 696,54
Tulos- ja kannustepalkkiot, muutos	3 322 034,29	-32 324,00
Vael-, tyel-maksut	5 419 372,94	4 563 320,55
Sosiaaliturvamaksut	1 478 213,12	771 208,64
Yhteensä	37 878 879,83	28 578 584,46

Suunnitelman mukaiset poistot	2021	2020
Aineettomien oikeuksien poistot	92 877,32	6 853,95
Teiden ja muiden maarakenteiden poistot	15 097,14	14 218,71
Rakennusten ja rakennelmien poistot	1 357 761,67	1 375 630,61
Koneiden, laitteiden ja kaluston poistot	61 017,86	68 569,45
Yhteensä	1 526 753,99	1 465 272,72

Suunnitelman mukaiset poistoajat	1.1.2020 alkaen	ennen 1.1.2020
Aineettomat oikeudet, muut pitkävaik. menot	4-5 vuotta	4-5 vuotta
Sora-alueet	substanssipoisto	substanssipoisto
Tiet	10 vuotta	pääosin 25 vuotta
Kalarakenteet	15 vuotta	pääosin 10 vuotta
Uittorakenteet	15 vuotta	25 vuotta
Rakennukset	20 vuotta	20-40 vuotta
Rakennelmat	8 vuotta	4-10 vuotta
Koneet ja kalusto	4-5 vuotta	4-8 vuotta

Liiketoiminnan muut kulut	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Toimitilakulut	18 456 257,22	11 817 642,14
ICT-kulut	2 836 682,20	2 621 447,79
Matkakulut	2 753 706,77	1 978 512,31
Ulkopuoliset palvelut	2 046 257,72	2 186 278,83
Kone- ja kalustokulut, ajoneuvokulut	4 132 994,48	3 206 796,41
Muut henkilöstökulut	1 261 012,87	936 612,56
Muut kulut	1 947 812,30	1 899 722,20
Konsernin sisäiset kulut	13 536 275,42	11 523 764,72
Yhteensä	46 970 998,98	36 170 776,96

Rahoitustuotot ja -kulut	2021	2020
Korkotuotot	-4 138,77	-676,19
Korkokulut	97 244,62	30 988,86
Yhteensä	93 105,85	30 312,67

Valtion talousarviosta muuhun toimintaan saadun rahoituksen käyttö 1000 e	2021	2020
Maa- ja metsätalousministeriön pääluokka		
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	11 218	8 003
Ympäristöministeriön pääluokka		
35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	65 298	49 761
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (kulujen osuus)	28	17
35.10.22 Meriluonnonsuojelu (Velmu)	648	484
Valtion talousarviossa muuhun toimintaan osoitettu rahoitus yht.	77 191	58 265
Muu rahoitus, joka on saatu valtion talousarviosta	2 021	2 020
Oikeusministeriön hallinnonala	1 459	1 307
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	180	235
Muu rahoitus valtion talousarviosta	2 161	1 417
Muu valtion talousarviosta saatu rahoitus yhteensä	3 800	2 959
Investointiavustukset hankintamenon vähennykseksi	-4 339	-5 206
Tuotot ja tuotto-oikaisut	-727	-779
Valtion talousarviosta saatu rahoitus	75 925	55 238

Tuloksen siirto muun oman pääoman muutokseksi	2021	2020
Valtioneuvoston asetus 1368/2016 5§		
Julkisten hallintotehtävien tilikauden tulos kirjataan tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä		
Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien muun oman pääoman muutokseksi		
Tulos ennen tilinpäätössiiirtoja	136 667,89	1 060 852,53
Tuloksen siirto muuhun omaan pääomaan	-136 667,89	-1 060 852,53
Tilikauden tulos	-	-

2.3.6 Tasetta täydentävät liitetiedot

Omaisuserät 2021	Aineettomat hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Tiet, maa ja vesirakenteet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet, kalusto ja muut aineell.	Aineell. Keskeneräiset hankkeet	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
1000 euroa								
1.1. Hankintameno ennen avustuksien kirjaamista hankintamenon vähennykseksi	3 054	1 008 016	3 209	62 675	1 302	2 766	12 938	1 093 960
1.1. Saadut avustukset	-2 195	0	-1 716	-15 249	-904	-2 730	0	-22 794
1.1. Hankintameno	860	1 008 016	1 492	47 426	398	37	12 938	1 071 166
Hankintamenojen lisäykset	775	20 314	253	1 574	734	2 660	0	26 309
Saadut avustukset kaudella	-660	-291	-253	-1 816	-722	-1 500	0	-5 242
Vähennykset	0	-87	0	-925	0	-1 159	0	-2 171
31.12. Hankintameno	974	1 027 952	1 492	46 260	410	38	12 938	1 090 063
1.1. Kert. poistot ennen avustusten poistoja	613	0	1 910	34 701	656	0	0	37 880
1.1. Saatujen avustusten poistot	-196	0	-521	-3 640	-419	0	0	-4 776
1.1. Kertyneet poistot	418	0	1 388	31 061	238	0	0	33 105
Vähennykset ja siirt.kert. poistot	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden poisto ennen avustusten poistoja	432	0	141	2 501	314	0	0	3 388
Tilikauden poisto saaduista avustuksista	-339	0	-126	-1 143	-253	0	0	-1 861
Tilikauden poistot	93	0	15	1 358	61	0	0	1 527
31.12. Kertyneet poistot	511	0	1 404	32 418	299	0	0	34 631
1.1. Kirjanpitoarvo	442	1 008 016	104	15 711	160	37	12 940	1 037 409
31.12. Kirjanpitoarvo	464	1 027 952	89	13 841	111	38	12 938	1 055 432

Osakkeet ja osuudet, kirjanpitoarvo, euroa	31.12.2021	31.12.2020
Tytäryhtiöosakkeet	12 200 000,00	12 200 000,00
Muut osakkeet	737 704,68	737 704,68
Liittymät	0,00	1 800,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä	12 937 704,68	12 939 504,68

Tytäryhtiöosakkeet, euroa	31.12.2021	31.12.2020
Nuukiokeskus Oy		
omistus-%	68,1	
	12 200 000,00	12 200 000,00
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä	12 200 000,00	12 200 000,00

Saamiset liikelaitoksen liiketoiminnalta ja liikelaitoksen tytäryhtiöiltä, euroa						
	Tytäryhtiöiltä		Liiketoiminta		Yhteensä	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Myyntisaamiset	28 199,42	658 213,30	2 694,09	3 102,30	30 893,51	661 315,60
Siirtosaamiset	0,00	0,00	19 465,74	237,15	19 465,74	237,15
Sisäiset saamiset yhteensä	28 199,42	658 213,30	22 159,83	3 339,45	50 359,25	661 552,75

Siirtosaamiset, euroa	31.12.2021	31.12.2020
Life-hankkeet, tulojäämät	816 666,31	404 772,08
EU:n rakennerahastohankkeet, tulojäämät	2 432 254,82	3 032 532,84
Työllisyystyöohjelmahankkeet, tulojäämät	2 831,45	27 646,19
Muut tulojäämät	1 498 252,27	591 903,51
Muut menoennakot / ostolaskut ja muut	174 487,00	76 216,29
Yhteensä ulkoiset siirtosaamiset	4 924 491,85	4 133 070,91

Julkisten hallintotehtävien oma pääoma 31.12.2021 (euroa)		
	31.12.2021	31.12.2020
1.1.2021	1 039 385 483,92	1 030 224 375,46
hallinnansiirrot, lisäykset	17 839 701,79	8 077 897,87
hallinnansiirto, vähennykset	0,00	0,00
valtionperintö, lahjoitus	12 000,00	3 000,00
maankäyttömuutokset, vähennykset	-673,52	-2 765,00
maankäyttömuutokset, lisäykset	1 479 312,00	12 000,00
omistajan sijoitus / palautus (maa-alueet, osakkeet)	375 119,68	9 913,06
virheiden korjaukset, muut, lisäykset	359,89	210,00
virheiden korjaukset, muut, vähennykset	-210 165,42	0,00
tilikauden tuloksen siirto omaan pääomaan	136 667,89	1 060 852,53
31.12.2021	1 059 017 806,23	1 039 385 483,92
Edellisten tilikausien voitto		
1.1.2021	0,00	0,00
lisäykset	0,00	0,00
vähennykset	0,00	0,00
31.12.2021	0,00	0,00
Tilikauden tulos		
1.1.-31.12.2021	0,00	0,00
Oma pääoma yhteensä 31.12.2021	1 059 017 806,23	1 039 385 483,92

Saadut ennakot, euroa	31.12.2021	31.12.2020
EU-rahoitteiset	5 160 926,50	3 492 510,17
Ympäristöministeriöltä	34 869 241,00	29 724 010,20
Maa- ja metsätalousministeriöltä	4 329 631,45	6 996 696,14
Muut	192 206,42	410 994,12
Yhteensä	44 552 005,37	40 624 210,63

Velat liikelaitoksen liiketoiminnalle ja liikelaitoksen tytäryhtiöille						
	Tytäryhtiöille		Liiketoiminnalle		Yhteensä	
	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Ostovelat	49 124,45	374 117,69	454 492,23	365 995,73	503 616,68	740 113,42
Muut velat	0,00	0,00	425 083,12	504 045,37	425 083,12	504 045,37
Siirtovelat	0,00	60,00	101 583,00	1 378 248,24	101 583,00	1 378 308,24
Sisäiset velat yhteensä	49 124,45	374 177,69	981 158,35	2 248 289,34	1 030 282,80	2 622 467,03

Siirtovelat, euroa	31.12.2021	31.12.2020
Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä	735 883,95	124 422,12
Lomapalkkavelka sos. kuluineen	5 365 111,23	4 917 536,97
Tulospalkkiovelka sos. kuluineen	2 533 113,00	0,00
Muut siirtovelat	156 017,15	316 054,94
Ulkoiset siirtovelat yhteensä	8 790 125,33	5 358 014,03

Muut velat, euroa	31.12.2021	31.12.2020
Ennakonpidätysvelka	555 868,71	446 129,73
Sosiaaliturvamaksuvelka	32 421,02	24 557,34
Arvonlisäverovelka	621 691,47	479 884,10
Muut	507 105,59	19 512,80
Muut velat yhteensä	1 717 086,79	970 083,97

Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä, euroa	31.12.2021	31.12.2020
Vael-velka	571 453,82	0,00
Työttömyysvakuutusmaksut	164 430,13	124 422,12
Valtiolle suorittamatta olevan velan määrä yhteensä	735 883,95	124 422,12

2.3.7 Vastuusitoumukset, henkilöstö ja kiinteän omaisuuden muutokset

Vastuusitoumukset miljoonaa euroa		Julkiset hallintotehtävät	
		2021	2020
	Leasingvastuut seuraavana vuonna maksettavat	0,6	0,8
	myöhemmin maksettavat	0,9	1,5
Leasingsopimuksissa on lunastusehto jäännösarvon saavuttaessa sovitun tason. Sopimukset ovat irtisanottavissa 3 kuukauden irtisanomisajalla.			

Henkilöstön lukumäärä, henkilöttyövuosia	2021	2020
Toimihenkilöt	677	526

Kiinteän omaisuuden muutokset				
Tasearvon lisäykset	LKM	JHT MAA ALA ha	JHT VESIALA ha	JHT TASEARVO euroa
115 Muu saanto (saantoselitys)	2	0,06	1,18	42,00
3010 Varainsiirtovero	4	0,00	0,00	25 700,00
3026 Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	5	1189,62	0,00	642 501,00
3034 Vaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	1	18,00	0,00	10 400,00
3036 Tilusvaihto	1	3,26	0,00	66,00
3042 Hallinnansiirto luonnonsuojelutarkoitukseen	401	8459,69	4,90	17 839 701,79
3056 Valtionperintö	1	13,47	0,00	12 000,00
3060 Maankäyttömuutos (lt:sta jht:een)	57	7225,41	21,60	1 479 312,00
3090 Sisäinen kauppa (mt:lta lp:lle)	1	20,50	0,00	10 400,00
	473	16930,01	27,68	20 020 122,79

Kiinteän omaisuuden muutokset					
Tasearvon vähennykset		LKM	JHT MAA ALA ha	JHT VESIALA ha	JHT TASEARVO euroa
3022	Lunastus	1	-0,02	0,00	-74,00
3026	Kauppa luonnonsuojelutarkoitukseen	6	-10,08	0,00	-73 130,04
3034	Vaihto luonnonsuojelutarkoitukseen	1	-20,50	0,00	-10 400,00
3036	Tilusvaihto	1	-0,40	0,00	-66,00
3070	Maankäyttömuutos (jht:sta lt:een)	3	-9,79	0,00	-673,52
		12	-40,78	0,00	-84 343,56

METSÄHALLITUS**0116726-7****Julkiset hallintotehtävät****Erillistilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 1.1.-31.12.2021 allekirjoitus**

Vantaalla 24. päivänä helmikuuta 2022

Timo Laitinen
Puheenjohtaja

Sanna Paanukoski
Varapuheenjohtaja

Pekka Hautala
Hallituksen jäsen

Johanna Ikäheimo
Hallituksen jäsen

Simo Rundgren
Hallituksen jäsen

Jussi Saukkonen
Hallituksen jäsen

Ismo Tiainen
Hallituksen jäsen

Liisa Tyrväinen
Hallituksen jäsen

Henrik Jansson
Luontopalvelujohtaja**Tilinpäätösmerkintä**

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä . päivänä helmikuuta 2022

KPMG OY AB

KPMG OY AB

Jorma Nurkkala
KHT, JHT

Outi Koskinen
JHT, KHT

METSÄHALLITUS**0116726-7****LUETTELO KIRJANPIDOISTA JA AINEISTOISTA****Tilinpäätös**

Tilinpäätös

Tase-erittelyt

Tililuettelo ja tilikohtaiset raportit

Tilikohtainen tuloslaskelma

Tilikohtainen tase

Tililuettelo

Kirjanpidot

Pääkirjat

Käyttöomaisuusluettelot

Laskutusjärjestelmän tulosteet

Myyntireskontra

Ostoreskontra

Varastokirjanpito

Tositteet

Pankkitilitositteet

Sähköisesti

Myyntilaskut

Sähköisesti

Ostolaskut

Sähköisesti

Palkkatositteet

Sähköisesti, paperitositteina

Alv-tositteet

Sähköisesti

Muistiotositteet

Sähköisesti

Liitetietotositteet

Sähköisesti

Aineistosta on otettu erikseen SAP-järjestelmä raportit:

Tase- ja tuloslaskelma, pääkirjat (kirjanpito ja sisäinen laskenta), päiväkirjat (kirjanpito ja sisäinen laskenta) sekä myynti- ja ostoreskontrasta tapahtuma- ja avoimet listaukset, jotka on tallennettu MH:n verkossa olevaan pitkäaikaissäilytettävään arkistoon.